

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta pedagogická

Katedra hudební kultury

Klavírní pedagožka Alena Tupá a její úspěšní absolventi

Bakalářská práce

Veronika Růžičková

Specializace v pedagogice

Hudební výchova se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: doc. Mgr. Tomáš Kuhn, Ph.D.

Plzeň, 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů.

Plzeň, 10. března 2017

.....

vlastnoruční podpis

Poděkování

Děkuji všem, kteří mi s bakalářskou prací pomáhali a byli pro mě inspirací. Mé rodině patří dík za samostatnost a trpělivost s mým studiem a také za provedení gramatických korektur.

Velké poděkování patří paní Aleně Tupé, která mi poskytla rozhovor a nabídla studijní materiály, a také řediteli ZUŠ B. Smetany v Plzni panu Mgr. et Mgr. Janu Kotrčovi za půjčení kronik.

Děkuji vedoucímu práce doc. Mgr. Tomáši Kuhnovi, Ph.D., za jeho ochotu a pomoc při zpracování tématu. Upřímně děkuji všem bývalým absolventům, kteří mi věnovali čas a podělili se o svoje životní příběhy.

Zadání

ZÁPADOCESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta pedagogická
Akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU UMELECKÉHO DÍLA, UMELECKÉHO VÝKONTU)

Jméno a příjmení: Ing. Veronika RŮŽICKOVÁ, Dr.
Osobní číslo: P14B0214P
Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor: Hudební se zaměřením na vzdělávání
Název tématu: Klavírní pedagožka Alena Tupá a její úspěšní absolventi
Zadávající katedra: Katedra hudební kultury

Zásady pro vypracování:

- Zásady pro vypracování
1. Shrnutí literatury a pramenů potřebných pro zpracování kvalifikační práce do srpna 2016
 2. Prostudování materiálů a vypracování osnovy práce do září 2016
 3. Zpracování jednotlivých kapitol do ledna 2017
 4. Zpracování přílohové části do března 2017
 5. Příběžné konzultace s vedoucím prací (říjen, leden, březen)

Rozsah grafických prací:

Rozsah kvalifikační práce: 45 s. textu, 10 s. bibl. část

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

FIALA, Jaroslav. Plzeňský dětský sbor. Plzeň: J. Fiála, 2012. ISBN 978-80-260-3216-8.
JUDOVIČNA-GALPERINA, Tadjana Borisovna. U klavíru bez slz aueb jsem pedagog dětí. Brno: LYNX, 2000. ISBN 80-902932-0-4.
SVOBODOVÁ, Liána. Pedagogika a metodika klavírní hry. Ostrava: Repronis, 2006. ISBN 80-7329-113-4.
TICHA, Libuše. Slyšet a myslet u klavíru: práce na rozvoji talentu interpretů-klavíristy. Praha: Akademie múzičských umění, 2009. Hudební pedagogika. ISBN 978-80-7331-151-3.
VLASÁKOVÁ, Alena. Klavírní pedagogika: první kroky na cestě ke klavírnímu umění. 2. přeprac. vyd. Praha: Nakladatelství AMU, 2003. ISBN 80-7331-005-8.

Vedení bakalářské práce:

Doc. Mgr. Tomáš Kuhn, Ph.D.
Katedra hudební kultury

Datum zadání bakalářské práce: 17. června 2016

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. června 2017

V. Růžicková
R.N.P., Miroslav Řeada, Ph.D.
děkan

Tomáš Kuhn
Mgr. et Mgr. Romana Pelechová, Ph.D.
pověřená zástupčím

V Plzni dne 20. června 2016

Obsah

Úvod.....	7
1 Informační zdroje.....	8
1.1 Hledání informačních pramenů.....	8
1.2 Shromáždění údajů.....	9
1.3 Roztřídění informací.....	9
2 Klavírní pedagogika.....	10
2.1 Klavírní školy s metodikou.....	10
2.2 Knižní tituly.....	10
2.3 Internetové zdroje.....	11
3 Alena Tupá.....	13
3.1 Životopis.....	13
3.1.1 Dětství a studia.....	13
3.1.2 Zaměstnání.....	15
3.2 Doprovázení Plzeňského dětského sboru.....	16
3.2.1 Budování sboru.....	16
3.2.2 Účast v soutěžích.....	17
3.2.3 Koncerty, CD, významné události.....	18
3.2.4 Zahraniční zájezdy.....	19
3.2.5 Repertoár a ohlasy v hudebních kritikách.....	20
4 Absolventi.....	23
4.1 Absolventi v 70. letech.....	23
4.1.1 Naděžda Urbanová (roz. Dlouhá).....	23
4.1.2 PhDr. Alena Jakubcová, Ph.D. (roz. Vainfurtová).....	24
4.1.3 Zuzana Fryčková (roz. Holečková).....	25
4.1.4 Eva Tupá (roz. Uzlová).....	26
4.1.5 MgA. Vojtěch Novák.....	27
4.2 Absolventi v 80. letech.....	28
4.2.1 Marcela Kovaříková (roz. Holečková).....	28
4.2.2 MgA. Simona Ličmanová.....	28
4.2.3 Mgr. Jana Balašová (roz. Trčková).....	29
4.2.4 Petra Ryplová.....	30

4.2.5. Alena Dědičová.....	30
4.2.6 MgA. Adam Viktora	30
4.2.7 Mgr. Jana Karličková (roz. Raušerová)	31
4.3 Absolventi v 90. letech	32
4.3.1 Mgr. Radka Žočkova	32
4.3.2 Mgr. Hana Engelthalerová (roz. Zusková)	33
4.3.3 MgA. Alena Moravcová (roz. Radová).....	33
4.3.4 Barbora Smutná (roz. Benešová).....	39
4.3.5 Bc. Lenka Pešková	40
4.3.6 Bc. Veronika Roudová	41
4.3.7 BcA. Štěpán Slavík	42
4.4 Absolventi po roce 2000.....	44
4.4.1 MgA. Jiří Pešek	44
4.4.2 MgA. Zuzana Bouřilová	45
4.4.3 MgA. Adéla Hasmanová	46
4.4.4 Eli Kalčeva.....	46
4.5 Zahraniční zkušenosti absolventů	47
4.5.1 Irsko	47
4.5.2 Německo	50
4.5.3 Výuka cizinců v Mezinárodní hudební škole ISMFA v Praze.....	51
5 Pedagogické poznatky Aleny Tupé a její současní žáci	53
5.1 Pedagogické postřehy	53
5.2 Současní žáci.....	55
Závěr.....	58
Resumé	60
Summary	60
Seznam použité literatury a pramenů	61
Knižní a časopisecké zdroje	61
Elektronické zdroje.....	62
Seznam obrázků a jejich zdrojů.....	63
Seznam zkratk.....	64
Seznam příloh	64

Úvod

Zadáním této bakalářské práce bylo zdokumentovat profesní dráhu klavírní pedagožky Aleny Tupé a vypracovat také pojednání o jejích úspěšných absolventech. Téma jsem si vybrala proto, že paní učitelku osobně znám z doby, kdy doprovázela Plzeňský dětský sbor.

Protože data k zadanému tématu nejsou nikde souhrnně uvedená, mým prvním cílem bylo zmapovat a vyhledat všechny dostupné informační zdroje a shromáždit prameny, které bych mohla dále zpracovat. Sběr různých zápisů o učitelce, dohledávání záznamů ze soutěží, ověřování referencí o žácích nebo rešerše novinových článků o koncertech představují původní, podstatnou a časově náročnou složku práce.

Vzhledem ke klavírní specializaci Aleny Tupé jsem považovala za vhodné seznámit se také s metodickými zdroji klavírní pedagogiky a zabývat se jimi v jedné z úvodních částí bakalářské práce.

Dalším mým úkolem bylo vypracovat ze získaných informací životopis Aleny Tupé obsahující osobní i profesní data. Chtěla jsem připomenout její studium, učitelské začátky, příchod na plzeňskou LŠU B. Smetany v Plzni (nyní ZUŠ),¹ celoživotní působení v roli učitelky klavíru i v roli korepetitorky a výsledky její pedagogické práce.

V souladu se zadáním bakalářské práce tvoří významnou část textu i pohled na hudební vývoj absolventů, kteří se v průběhu docházky do ZUŠ rozhodli pokračovat v dalším studiu a složili přijímací zkoušky na konzervatoř, případně studovali na vysokých školách a úspěšně absolvovali například na hudební fakultě AMU nebo JAMU. Tito žáci se na možnou roli profesionálních hudebníků zaměřovali již během výuky na ZUŠ a připravovali se pod vedením svojí pedagožky na účast v klavírních soutěžích i na talentové zkoušky k dalšímu studiu.

Kapitola o pedagogických poznatcích shrnuje postřehy Aleny Tupé z její vyučovací praxe – zkušenosti s dětmi, s výběrem repertoáru i přípravou na důležitá vystoupení.

V závěru práce jsou představeni současní žáci a žákyně. V krátkých medailonech je zmíněno jejich účinkování a umístění na celostátních i mezinárodních soutěžích, repertoár i další hudební aktivity.

¹ Seznam zkratk je uveden na konci práce.

1 Informační zdroje

1.1 Hledání informačních pramenů

Při práci na zadaném úkolu jsem si nejprve ujasňovala, z jakých informačních zdrojů budu vycházet. Knižní prameny zmiňující paní učitelku Alenu Tupou jsou pouze dva, a to publikace *Plzeňský dětský sbor*² a *30 let Plzeňského dětského sboru*.³ Proto jsem se obrátila na ZUŠ B. Smetany a požádala o zapůjčení školních kronik. Bylo mi umožněno pracovat se spisy o prázdninách i během školního roku. Tím jsem získala část podkladů pro bakalářskou práci.

Obr. 1 Školní kroniky

ZUŠ má písemně zpracovanou svoji historii v letech 1974 až 2008 formou ručně psaných kronik. Od roku 2009 se zápisy vedou v elektronické podobě. Dalším pramenem byly záznamy v kronikách Plzeňského dětského sboru. Je v nich zachyceno dvacet pět let, v jejichž průběhu Alena Tupá sbor doprovázela, tj. období od roku 1980 až do roku 2005.

Biografické údaje pocházejí z rozhovoru, který mi paní učitelka poskytla. Její slova jsou převzata téměř doslovně, v podstatě jsou věty pouze drobně stylisticky upraveny při přepisu do písemné podoby. Alena Tupá také připravila výčet dětí ze svojí třídy, které byly přijaty na konzervatoř, nebo jsou v současné době ještě na základní škole, navštěvují ZUŠ a uvažují o profesionální hudební dráze.

Hudební profily absolventů čerpají jak z veřejně dostupných zdrojů (webových stránek hudebníků, databází známých osobností, virtuální studovny Divadelního ústavu,⁴ archivů závěrečných prací vysokých škol), tak z mojí soukromé korespondence, kterou jsem s bývalými žáky při psaní práce vedla.

² FIALA, Jaroslav. *Plzeňský dětský sbor*. Plzeň: J. Fiala, 2012. ISBN 978-80-260-3216-8.

³ *30 let Plzeňského dětského sboru*. Plzeň: Plzeňský dětský sbor, 2010.

⁴ Institut umění – Divadelní ústav je příspěvkovou organizací zřízenou Ministerstvem kultury České republiky.

Údaje o umístění na soutěžích jsou ověřené prostřednictvím diplomů, napomohl také vlastní archiv pedagožky. Některé materiály o mladších absolventech jsem dohledávala na internetu.

Další informace byly obsaženy i v elektronických nebo tištěných dokumentech vydávaných k různým klavírním soutěžím, přínosné byly také rozhovory s bývalými i současnými žáky a jejich rodiči.

1.2 Shromáždění údajů

Většinu získaných údajů jsem archivovala v digitalizované podobě. Z kronik, výročních zpráv, diplomů a dalších tiskovin jsem nafotila zhruba 700 stran týkajících se tématu, ze kterých jsem později vybírala pouze podstatné záznamy. Natočený rozhovor jsem uložila ve formátu *m4a* a dodatečně přepsala. Též jsem archivovala rozsáhlou mailovou korespondenci.

1.3 Roztřídění informací

Údaje o pedagožce se dotýkají životních událostí a rodiny a potom profesního hudebního života. Učitelské povolání a práce v Základní umělecké škole B. Smetany v Plzni zahrnuje jednak výuku hry na klavír, dále korepetice pěvecké třídy a zejména pak doprovázení Plzeňského dětského sboru.

Přestože je v kronikách archivováno velké množství programů z akcí a koncertů pořádaných školou, tak po létech jsou dohledatelné informace pouze o žácích, kteří nějak instituci reprezentovali nebo byli přijati ke studiu na konzervatoř. Proto nejsou v práci zahrnuti žáci, kteří prošli klavírní třídou a dále se věnují hudbě jako spokojení amatéři, ale pouze ti, kteří pokračovali dále ve studiu hudby a stali se profesionálními hudebníky.

Shromážděné záznamy jsem uspořádala do této podoby: životopis Aleny Tupé, její angažmá v Plzeňském dětském sboru, absolventi přijatí na konzervatoř, shrnutí pedagogických zkušeností a současní žáci.

Pro orientaci v metodice klavírní hry zařazuji nejprve krátký výběr z dostupných publikací.

2 Klavírní pedagogika

2.1 Klavírní školy s metodikou

Pedagogové hudebních oborů doporučují různé klavírní školy, z nichž některé v sobě mají obsažené metodické návody pro pedagogy – např. **Klavírní školička**.⁵

Doplněním Klavírní školičky je publikace **Od peřinky ke Školičce a ještě trochu dále**⁶ zaměřená na činnosti s předškolními dětmi (intonaci, metro-rytmické cítění, sluchovou představivost, dynamické a výrazové cítění i hudební paměť). Následují další čtyři díly **Nové klavírní školy**⁷ od stejných autorek.

Jiné publikace přidávají speciální texty s vysvětlením didaktických postupů na svých webových stránkách. Tak jsou uspořádány **Klavírátky**,⁸ které mají v současné době tři na sebe navazující díly. K jiným titulům vychází metodika samostatně, například **Klavírní prvouka** má jeden samostatný sešit pro děti⁹ a druhý je určen pro učitele.¹⁰

2.2 Knižní tituly

Dále jsou k dispozici i samostatné učební materiály zaměřené speciálně na hudební pedagogiku a metodiku klavírní hry.

Učebnice **Klavírní pedagogika**¹¹ od prof. MgA. Aleny Vlasákové hodnotí různé klavírní školy pro děti, mládež i dospělé: „U většiny moderních škol již lze očekávat, že budou obsahovat základní řadu textů, které tvoří jádro metodického postupu.“¹²

⁵ JANŽUROVÁ, Zdena a Milada BOROVIČKOVÁ. *Klavírní školička pro děti 4-7 leté: pedagogická publikace s metodickým návodem pro výuku předškolních a raně školních dětí na LŠU se zaměřením i ke čtyřruční hře a ke hře z listu*. 3. uprav. vyd. Ilustroval Josef PALEČEK. Praha: Panton, 1989.

⁶ BOROVIČKOVÁ, Milada. *Od peřinky ke Školičce a ještě trochu dále*. Praha: Panton International, 2004.

⁷ JANŽUROVÁ, Zdena a Milada BOROVIČKOVÁ. *Nová klavírní škola*. Praha: Panton International, 2001.

⁸ OPLIŠTILOVÁ, Iva a Zuzana HANČILOVÁ. *Klavírátky*. Ilustrovala Marta KELLEROVÁ. Praha: Editio Bärenreiter Praha, 2009.

⁹ ŠIMKOVÁ, Ludmila. *Klavírní prvouka*. 4. vyd. , Praha: Editio Bärenreiter Praha, 2008.

¹⁰ ŠIMKOVÁ, Ludmila. *Klavírní prvouka: metodické poznámky*. Praha: Editio Bärenreiter Praha, 2003. ISBN 80-86385-19-1.

¹¹ VLASÁKOVÁ, Alena. *Klavírní pedagogika: první kroky na cestě ke klavírnímu umění*. 2. přeprac. vyd. Praha: Nakladatelství AMU, 2003. ISBN 8073310058.

¹² tamtéž, strana 27

Autorka se dále zaměřuje na rozvoj hudebnosti, kvalitu klavírního tónu i hudební tvořivost, seznámení žáka s notovým zápisem a počátek hry z not.

Vyučující ostravské konzervatoře MgA. Liana Svobodová se ve své knize **Pedagogika a metodika klavírní hry**¹³ opírá o vlastní pedagogické zkušenosti. Kromě vyučování klavíru sama vytváří i vydává autorské didaktické pomůcky pro rozvoj hudebního citění dětí a pro hravé procvičování hudební teorie.

Titul **Slyšet a myslet u klavíru**¹⁴ popisuje hudební talent a vysvětluje rozvoj hudebních schopností v různých věkových obdobích člověka. Pedagožka se věnuje se klavírnímu tónu, technice, cvičení a interpretaci. K osvojení základních dovedností doporučuje: „*Nejpřirozenější cestou je nápodoba hry učitele.*“¹⁵ V závěru představuje klavírní myšlení, paměť a hudební představy.

Autorka ruského původu Judovina-Gal'perina žijící v Izraeli předává prostřednictvím knihy **U klavíru bez slz**¹⁶ svoje zkušenosti s vyučováním nejmenších žáčků předškolního věku. Na konkrétních příkladech vysvětluje metody, jakými s dětmi pracovala.

2.3 Internetové zdroje

Metodické centrum katedry klavírní interpretace Hudební fakulty Janáčkovy akademie múzických umění vydává pro klavírní pedagogy čtvrtletník **Pianissimo**¹⁷ a také organizuje metodické kurzy pro učitele.

Autorkou mnoha publikovaných materiálů o současné didaktice klavírní hry je opět Alena Vlasáková, která je vedoucí Metodického centra¹⁸ a často bývá členkou a předsedkyní porot klavírních soutěží (Beethovenovy Teplice).

¹³ SVOBODOVÁ, Liana. *Pedagogika a metodika klavírní hry*. Ostrava: Repronis, 2006. ISBN 8073291134.

¹⁴ TICHÁ, Libuše. *Slyšet a myslet u klavíru: práce na rozvoji talentu interpreta - klavíristy*. Praha: Akademie múzických umění, 2009. Hudební pedagogika. ISBN 9788073311513.

¹⁵ tamtéž, strana 41

¹⁶ JUDOVINA-GAL'PERINA, Tat'jana Borisovna. *U klavíru bez slz aneb jsem pedagog dětí*. Brno: LYNX, 2000. ISBN 80-902932-0-4.

¹⁷ <http://pianissimo.cz/>

¹⁸ <http://hf.jamu.cz/studium/metodcentrum.html>

Dalším internetovým zdrojem je časopis **Harmonie**,¹⁹ který přináší články o osobnostech hudebního světa, skladatelích, interpretech i skladbách. Užší výběr témat provedeme zadáním klíčového slova „klavír“.

Speciálním magazínem zaměřeným na klavírní interpretaci a koncertní události je internetový projekt nazvaný **Klaviatura**.²⁰ Obsahuje medailony klavíristů, recenze koncertů, zprávy z významných soutěží a rozhovory s umělci.

¹⁹ www.casopisharmonie.cz

²⁰ www.klaviatura.cz

3 Alena Tupá

3.1 Životopis

3.1.1 Dětství a studia

Alena Tupá (rodným příjmením Forbelská) se narodila 5. 4. 1946. Její rodina žila v Plzni, tatínek byl konstruktér, maminka se starala o rodinu. Rodiče nebyli profesionálními hudebníky. Tatínek hrál amatérsky na violu, ale nikdy nenavštěvoval hudební školu, na nástroj se naučil sám jako naprostý samouk. O jeho talentu a muzikálnosti svědčí fakt, že se vypracoval a působil jako violista v plzeňských orchestrech.

Sestra Ludmila Forbelská se učila na housle, studovala konzervatoř u prof. Macháčka a stala se profesionální houslistkou. Hrála v Plzeňském rozhlasovém orchestru,²¹ byla členkou Plzeňského rozhlasového kvarteta²² a pak odešla do Prahy. Tam byla členkou Sukova komorního orchestru²³ a působila ve Smetanově divadle.²⁴ V současné době hraje Ludmila Forbelská s různými profesionálními komorními soubory.

Alena Tupá nejprve 5 let **navštěvovala soukromé hodiny** u klavírní učitelky. V páté třídě se zúčastnila klavírní soutěže, ve které vystoupila s Tureckým pochodem.²⁵ Vzhledem k věku to byla náročná skladba a porota jí doporučila, aby **přešla do hudební školy**.

Zpočátku se dostala do třídy paní učitelky Bachové. Nastalo přeučování dosavadního způsobu hraní a půl roku se učila jenom zdvihát prsty. Jak sama říká, dnes by jako pedagog s takovým přeučováním nesouhlasila. Potom navštěvovala výuku u prof. Durase, tomu se ale zdálo, že má příliš dlouhé prsty a neviděl v ní adeptku na další hudební studia.

Obrat nastal pod vedením paní učitelky Medunové. Ta uměla svoje žáky pro hudbu nadchnout. Přišel zlom, zaujetí pro klavír a obrovský posun v dovednostech.

²¹ nyní Plzeňská filharmonie

²² komorní soubor tvořený sólisty Plzeňského rozhlasového orchestru

²³ orchestr založen vnukem Josefa Suka v r. 1974

²⁴ Státní opera Praha

²⁵ III. věta Mozartovy Sonáty A dur

V té době byla Alena Tupá ve druhém ročníku gymnázia a rozhodla se absolvovat **zkoušky na konzervatoř**. Měla obavu, zda bude mít ke zkouškám připravenou látku, ale její učitelka ji podpořila a zadala jí repertoár.

Na přípravu měla jen pár měsíců, cvičila 6 hodin denně a zkoušky zvládla tak, že **byla na druhém místě** z dvaceti čtyř uchazečů o studium. Zde se potom při šestiletém studiu znovu potkala se svým bývalým učitelem prof. Durasem a během studií spolu velmi dobře vycházeli.

Další zlomový moment přišel ve čtrnácti letech, když začala Alena Tupá chodit jako divačka a posluchačka do divadla. Zamilovala se do oper a toto období zájmu trvalo po celou dobu studia. Studenti konzervatoře mohli chodit na představení zadarmo, chodila tedy **tříkrát týdně do divadla**. Všechny opery viděla mnohokrát, Rigoletta dokonce asi devadesátkrát. Přála si zpěváky jednou doprovázet a i tato myšlenka se pro ni stala inspirací ve hře na klavír. Korepetice zpěváků se jí splnily, protože později doprovázela pěveckou třídu Mgr. Hany Friedrichové a Plzeňský dětský sbor. Na vánočních koncertech sboru v Divadle Josefa Kajetána Tyla hostovali významní pěvečtí sólisté, doprovázela Evu Urbanovou²⁶ nebo Romana Janála.²⁷

Šestileté studium konzervatoře zakončila absolventským koncertem, na kterém hrála Beethovenův **Koncert pro klavír č. 3 c moll, op. 37**. Její sólovou hru na klavír doprovodil orchestr konzervatoře, který dirigoval Antonín Devátý. Dále připravila sólový recitál, jehož program zahrnoval tyto skladby: Smetanovu **Fantazii na české národní písně, cyklus Bagately a impromptus** od téhož autora a Ježkovu **Sonátu pro klavír**.

Od druhého ročníku konzervatoře začala A. Tupá sama učit klavír v Osvětové besedě v Dýšíně. Tam získávala základ pedagogických zkušeností. Velkým vzorem pro ni byla její vlastní učitelka paní Medunová, zejména tím, jak dovedla děti nadchnout pro hudbu i pro cvičení.

²⁶ česká operní pěvkyně vystupující na světových operních scénách

²⁷ sólista Národního divadla v Brně a hostující umělec Národního divadla v Praze

3.1.2 Zaměstnání

Po absolvování konzervatoře Alena Tupá nejprve řešila zaměstnání. Protože nesehnala místo učitelky v hudební škole, nastoupila na půl roku do **Parku kultury a oddechu v Plzni**. V té době to znamenalo odučit úvazek 32 padesátiminutových hodin týdně. Od února roku 1969 se stala **učitelkou hudební školy ve Starém Plzenci, Nepomuku a Nezvěsticích**, kam na výuku dojížděla.

Na konzervatoři v Plzni učila předmět obligátní klavír. Vdala se a odešla na mateřskou dovolenou – v té době ale vyučovala některé žáky doma.

V roce 1975 dostala místo v LŠU Bedřicha Smetany (nyní ZUŠ). V této škole se po čase stala předsedkyní klavírní sekce, psala školní kroniku, byla členkou umělecké rady školy.

Paní Tupá má **dvě děti, Zuzanu (*1972) a Martina (*1971)**, oba jsou výborní houslisté. Ve školním věku navštěvovali výuku u Miroslava Nováka v Lidové škole umění v Třemošné, potom pokračovali na konzervatoři ve třídě Jindřišky Holotové a studovali hudbu i na vysoké škole. Absolvovali na AMU, Zuzana u prof. Jiřího Tomáška, Martin u prof. Vladimíra Rejška. Oba v době studií hráli dokonce 2x nebo 3x v orchestru Gustava Mahlera i pod vedením dirigenta Claudia Abbada. Koncertovali také v zahraničí, kde získali cenné profesní zkušenosti.

V současné době je **Martin houslistou v Národním divadle**, kde získal pozici prvních houslí. Dále hraje v souboru Virtuosi di Praga²⁸ a v Českém národním orchestru.²⁹ **Zuzana hraje v Pražské filharmonii**,³⁰ její příjmení po sňatku je **Bialasová**.

Martin má dvě děti, obě studují hudební gymnázium v Praze, dcera hraje na hoboj, syn David na housle. V roce 2016 měl již samostatný koncert, brzy bude maturovat a rozhoduje se mezi dráhou hudebníka a matematika. Děti Zuzany hrály na klavír, mladší syn navíc hraje na klarinet.

²⁸ Orchester byl založen r. 1976, podniká světová turné.

²⁹ Soubor byl založen r. 1993, spolupracuje se světově známými umělci.

³⁰ Původní název tělesa zněl Pražská komorní filharmonie, byla založena r. 1994.

Za více než 40 let prošlo třídou paní učitelky Tupé okolo dvou set dětí, které naučila hrát na klavír. Za svůj život **připravila 25 svých žáků** k úspěšnému vykonání přijímacích zkoušek **na konzervatoř**.

Dvacet pět let **doprovázela Plzeňský dětský sbor** vedený Mgr. Hanou Friedrichovou a celoživotně **korepetovala v její pěvecké třídě** – nacvičovala se sólovými zpěváky na přehrávky, koncerty a soutěže.

Také v období důchodu Alena Tupá ještě učila na plný úvazek a doprovázela sbor. Ke konci školního roku 2015/16 měla už zkrácený úvazek na 3 dny v týdnu a v péči 14 žáků. Ve skutečnosti ale odučí více hodin, než odpovídá rozvrhu. Říká, že za čtyřicet pět minut týdně nelze připravit dítě na soutěž.

Její výuku často vyhledávají žáci, kteří pomýšlejí na profesionální hudební dráhu.

3.2 Doprovázení Plzeňského dětského sboru

3.2.1 Budování sboru

Plzeňský dětský sbor založila v roce 1980 **sbormistryně Mgr. Hana Friedrichová**. Druhou zakládající učitelkou byla **klavíristka Alena Tupá**. Od samého začátku pěvecký sbor doprovázela a podílela se tak významně na jeho úspěších. Mnoho dětí do sboru přišlo právě z její klavírní třídy. Další zpěvačky byly zejména z pěvecké třídy hlasové pedagožky Hany Friedrichové.

Obr. 2 Sbornistryně a klavíristka

Sbor začínal v budově hudební školy v Lobzích, potom našel zkušební prostory na základní škole v centru města, po létech se vrátil zpět do Lobez, kde byla vybudována stupňovitá zkušebna pro sborový zpěv.

Pěvecký soubor se podílel na mnoha důležitých kulturních akcích města Plzně. Korepetitorka doprovázela sbor na všech

vystoupeních, což znamenalo hraní na soutěžích od okresních až po celostátní kola, účinkování na významných společenských událostech i pořádání reprezentačních koncertů na výměnných pobytech u spřátelených sborů v České republice i v zahraničí.

Obr. 3 Alena Tupá s Plzeňským dětským sborem

Vystoupení se odehrávala nejprve v plzeňském regionu – jednalo se například o dvojkoncerty se Sušickým dětským sborem nebo s Tachovským dětským sborem, které v té době již měly vybudované renomé mezi dětskými pěveckými tělesy. Pak přišla spolupráce s pražskou Rolničkou, lounským Kvítkem nebo vystoupení na Moravě s dětským sborem z Uherského Hradiště.

Po dosažení kvalitních výsledků na domácí scéně byl v roce 1983 zorganizován družební zájezd do německé Gery. V tom samém roce už dosáhl sbor na **2. cenu v celostátním kole soutěže LŠU v Pardubicích** a zařadil se tak mezi nejlepší dětské pěvecké soubory v České republice.

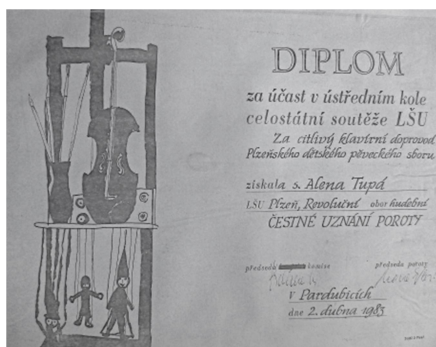
3.2.2 Účast v soutěžích

Obr. 4 Diplom - první cena ze soutěže

Příprava na účast v soutěžích byla pravidelnou složkou sborové práce. V celostátním kole soutěže **Svátky písní Olomouc** v roce 1984 měl sbor v repertoáru např. soudobé skladby západočeských skladatelů. Konkurence byla obrovská, soutěžilo také královéhradecké Jitro, Bambini di Praga nebo ostravský Permoník.

Tato soutěž byla unikátní tím, že se konala jen jednou za čtyři roky a už pouhá účast v ústředním kole znamenala velký úspěch. Plzeňské děti a jejich pedagožky dostaly **cenu Československého hudebního fondu** za interpretaci krajské tvorby.

Obr. 5 Zvláštní uznání Aleně Tupé

V roce 1986 následovala **první cena v celostátním kole soutěže LŠU** pro sbor a čestné uznání pro korepetitorku.

byly oceněny zvláštním uznáním za houslový doprovod.

Na dalším ročníku Svátků písní v roce 1988 udělila soutěžní porota sboru III. místo a cenu Českého hudebního fondu za přednes skladby Bohuslava Martinů. Děti paní učitelky, **Zuzana a Martin Tupých,**

Každý rok děti a jejich učitelky absolvovaly velký počet koncertů, sborových přehlídek a soutěží ve sborovém zpěvu, ve kterých získávaly ceny i v celostátních kolech. Porotci i

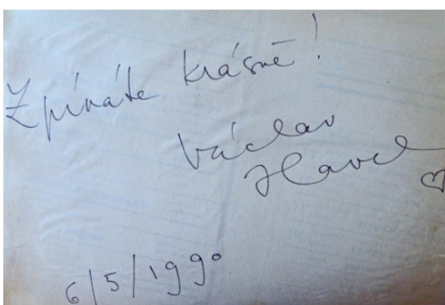

Obr. 6 Čestné uznání pro A. Tupou

posluchači oceňovali čistou intonaci, rytmické cítění, smysl pro vícehlas i dynamické a náladové odstíny ve zvuku. Sbormistryně stavěla úspěch na hlasovém výcviku, výběru repertoáru a souznění hlasů s klavírem. Kromě hudebních dovedností vyžadovala od dětí i kázeň. Paní Alena Tupá byla oceňována za výborný klavírní doprovod.

3.2.3 Koncerty, CD, významné události

V roce 1987 se uskutečnil první **vánoční koncert v Divadle J. K. Tyla** (s novoroční reprízou), o rok později v prosinci 1988 účinkovala jako host i Eva Urbanová³¹ za doprovodu Aleny Tupé.

Obr. 7 Gratulace od Václava Havla

V roce 1990 se prvních porevolučních oslav osvobození Plzně zúčastnila také americká velvyslankyně Shirley Templeová-Blacková a sbor účinkující na galakonzertu získal do kroniky i gratulaci od Václava Havla.

³¹ záznam v databázi Divadelního ústavu dostupný na <http://vis.idu.cz/ProductionDetail.aspx?id=10623&tab=photo&print=1>

Deset let existence Plzeňského dětského sboru připomenul slavnostní výroční koncert v prostorách katedrály sv. Bartoloměje, vždy po dalších pěti letech byl uspořádán jubilejní koncert – jak k patnáctému tak i ke dvacátému výročí založení. Na těchto koncertech vystupoval také sbor složený z bývalých členek a členů.

Každý rok byly většinou významnými událostmi **soutěže, vánoční koncerty, letní soustředění a zahraniční zájezdy**, účast na koncertech pro vyspělé posluchače a odborníky (cyklus koncertů Smetanovské dny v letech 1997 a 2001, letní setkání dětských pěveckých sborů na Pražském hradě v roce 1990 nebo uvádění autorských děl současných skladatelů).

Mimořádnými zážitky byla **rozhlasová natáčení, vystoupení pro Českou televizi, produkce CD, spolupráce s Divadlem Josefa Kajetána Tyla** a účinkování na koncertech v USA a Kanadě.

Diskografie Plzeňského dětského sboru (nahrávky jsou nazpívány pod vedením Mgr. Hany Friedrichové s klavírním doprovodem Aleny Tupé):

1994 CD **Plzeňský dětský sbor** (po 15 letech činnosti natočeno v Českém rozhlase v Plzni);

2000 CD **Vánoční koncert** (natočený v DJKT v Plzni dne 9. 12. 2000);

2005 CD **25 let Plzeňského dětského sboru** (průřez repertoárem).

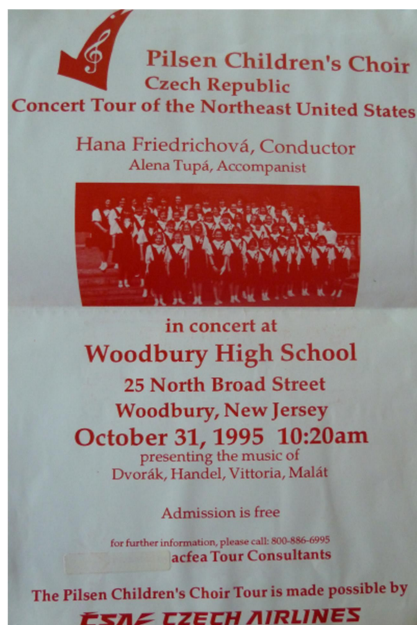
3.2.4 Zahraniční zájezdy

V roce 1986 odjel sbor na letní soustředění do Bulharska, kam jej pozval partnerský dětský ansámbl z přímořského města Ruse,³² v roce 1988 přišlo pozvání na Všeruský sborový festival ve Sverdlovsku. Hostitelské sbory pak vždy na oplátku navštívily Plzeň.

V březnu 1989 děti se svojí sbormistryní a korepetitorkou absolvovaly letecký zájezd do Leningradu (Petrohradu), kde bylo připraveno několik koncertů v rámci Všeruského festivalu dětské sborové tvorby – včetně natáčení pro rozhlas a televizi.

³² Ruse (někdy psáno též Russe) je páté největší město Bulharska.

Po roce 1989 se nově se otevřely možnosti navázat spolupráci s pěveckými tělesy dalších evropských zemí. Uskutečnil se zájezd do Francie, Belgie, do Německa na Dny evropské hudby nebo do města Kellberk.

Obr. 8 Plakát z amerického turné

Nejdůležitější zahraniční zájezdy byly: 1990 Německo – Regensburg, 1990 Maďarsko – Szegéd (spolupráce se zpěváky Kodaly Korus), 1991 Francie – Dunkerque, 1992 Německo – Kellberg, Erding, 1992 Polsko – Kielce, 1993 Polsko – Koźlie, 1993 Německo – Erding, 1993 Švýcarsko – Winterthur, 1993 Rakousko Mittendorf, 1994 Švýcarsko – Hombrechtikon, 1994 Slovinsko – Trieste, 1995 Německo – Norimberk, Weiden, 1995 USA NY, Washington (7 vystoupení, 12 dní, 50 skladeb), 1996 Francie – Albertville, 1996 Německo – Berlín, Erding, Versmold, Lipsko, 1997 Nizozemí – Sprang, 1998 Švýcarsko – Fribourg, 1998 Německo – Dingolfing, 1999 Finsko – Jyväskylä (Mezinárodní festival dětských sborů), 1999 Německo – Versmold, 2000 Velká Británie – Londýn, Edinburg, 2001 Švýcarsko – Wattwil, 2002 Řecko – Patras, 2003 Itálie – Bassano di Grappa, 2004 Kanada – Montreal (13 dní, koncert, Mezinárodní sborový festival), 2005 Maďarsko – Zalakaros.

Jedním z nejzajímavějších zájezdů bylo v roce 1995 **koncertní turné po Spojených státech**, které se podařilo připravit ve spolupráci s českou ambasádou ve Washingtonu. Sbor vystoupil na newyorské Highschool, v Baltimore, Woodboory a ve Windsoru – tam i před televizními kamerami.

3.2.5 Repertoár a ohlasy v hudebních kritikách

Alena Tupá doprovázela sborový repertoár ze všech slohových období od baroka přes klasicismus a romantismus až po hudbu 20. století a skladby současných autorů. Lidová píseň byla v koncertním programu sboru jak v dílech klasiků (Moravské dvojzpěvy od Antonína Dvořáka) tak i v aranžích **Jaromíra Bažanta**, který připravil výběr českých a moravských lidových písní Bure muzika a upravil je pro sbor, dvoje housle a klavír. Houslové party bravurně nacvičily děti paní učitelky, Martin a Zuzana Tupých.

Přibližně od roku 1985 spolupracoval se sborem skladatel **Jan Slimáček** a psal pro něj dětské písňové cykly s doprovodem klavíru.

Novinové články hodnotící sborová vystoupení zmiňovaly kromě výkonu dětí a sbormistryně i **vynikající profesionální doprovod Aleny Tupé.**

„Vedle dokonale zvládnuté složky vokální jsme museli znovu obdivovat muzikantsky nesmírně citlivý a propracovaný klavírní doprovod, který již léta vykonává Alena Tupá.“³³

„Vedle pěvecké vyspělosti tu opět prokázala svou doprovázečskou spolehlivost klavíristka Alena Tupá.“³⁴

„Plné uznání si opět zaslouží klavíristický výkon stálé spolupracovnice sboru A. Tupé.“³⁵

„K celkovému dojmu přispívá svým dílem temperamentní a virtuózně hraný klavírní doprovod Aleny Tupé.“³⁶

„Velkou podporou sbormistryně i dětí je muzikantsky profesionální klavírní doprovod, který po celá léta zajišťuje Alena Tupá.“³⁷

„Velkou oporou je po celý čas vynikající doprovod A. Tupé.“³⁸

„Slova uznání za klavírní doprovod patří Aleně Tupé.“³⁹

Než se po 25 letech vedení sboru obměnilo, zastávala funkci druhé sbormistryně a hlasové poradkyně dcera Hany Friedrichové Mgr. Lucie Hofmanová (vystudovala hudební výchovu a sólový zpěv na Pedagogické fakultě Západočeské univerzity v Plzni). V současné době vede dětské zpěváky Mgr. Bedřiška Koželuhová, která zařazuje do hudebního programu také muzikálový repertoár.

³³ deník Pravda 12. 6. 1984, in Plzeňský dětský sbor. Jaroslav Fiala, str. 11, ISBN 978-80-260-3216-8.

³⁴ deník Pravda 5. 11. 1987, in Plzeňský dětský sbor. Jaroslav Fiala, str. 17. ISBN 978-80-260-3216-8.

³⁵ Plzeňský deník 28. 4. 1993, in Plzeňský dětský sbor. Jaroslav Fiala, str. 28. ISBN 978-80-260-3216-8.

³⁶ Plzeňský deník 20. 12. 1993, in Plzeňský dětský sbor. Jaroslav Fiala, str. 29 ISBN 978-80-260-3216-8.

³⁷ deník Pravda 19. 12. 2001, in Plzeňský dětský sbor. Jaroslav Fiala, str. 41. ISBN 978-80-260-3216-8.

³⁸ 10 let Plzeňského dětského sboru. Městské kulturní středisko Plzeň, 1990, str. 7 ISBN 978-80-260-3216-8, kritika doc. Jaroslava Fialy.

³⁹ 10 let Plzeňského dětského sboru. Městské kulturní středisko Plzeň, 1990, str. 7, ISBN 978-80-260-3216-8, kritika PhDr. Zuzany Zatloukalové.

Sbormistryně Hana Friedrichová a klavíristka Alena Tupá se v květnu 2005 rozloučily s dětmi zorganizováním slavnostního představení nazvaného **Proč bychom se netěšili**, což byl jubilejní **slavnostní koncert k 25. výročí existence Plzeňského dětského sboru**. Posledním absolvovaným zahraničním zájezdem do Maďarského Zalakarosu pak završily společnou pětadvacetiletou kariéru spojenou s dětským sborovým zpěvem.

Alena Tupá však zůstala výkonnou klavírní pedagožkou.

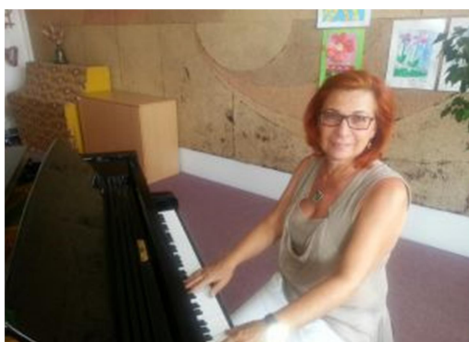
4 Absolventi

Seznam absolventů přijatých na konzervatoř je uveden na konci práce (*příloha 1*). Téměř všichni byli osloveni s žádostí o spolupráci (*příloha 2*) a většina z nich přispěla vlastními poznatky a zkušenostmi.

4.1 Absolventi v 70. letech

4.1.1 Naděžda Urbanová (roz. Dlouhá)

absolutorium LŠU 1971/72

Naděžda Dlouhá, po sňatku Urbanová, byla první žákyní Aleny Tupé, která se hlásila na plzeňskou konzervatoř.

Tam studovala ve třídě Jindřicha Durase a ještě při studiu začala učit v základní umělecké škole v Holýšově. Potom pracovala dva roky v ZUŠ Stod.⁴⁰

Obr. 9 Naděžda Urbanová

Od roku 1992 až dosud vyučuje **v ZUŠ B. Smetany v Plzni**, kde je od roku 2000 **vedoucí klavírního oddělení**. S některými svými žáky se připravuje na účast v tuzemských i mezinárodních soutěžích (Karlovarská růžička, Virtuosi per musica di pianoforte, Prague Junior Note, Mladý Mozart). Klavíristy vedla i v ZUŠ Horšovský Týn a od začátku školního roku 2016/17 působí jako učitelka klavíru v ZUŠ Zbiroh. Doprovází také vystoupení houslistů – např. na Kociánově houslové soutěži.

Ke kulturnímu a uměleckému dění v regionu přispívá Naděžda Urbanová od roku 2000 jako **předsedkyně Krajské umělecké rady** Plzeňského kraje.

⁴⁰ parafrázováno <http://www.zuszbiroh.cz/informace-o-skole/zamestnanci/urbanova-nadezda/>

4.1.2 PhDr. Alena Jakubcová, Ph.D. (roz. Vainfurtová)

absolutorium LŠU 1974/75

Tato současná **muzikoložka** nastoupila do klavírní třídy Aleny Tupé v Nezvěsticích a navštěvovala její výuku 7 let. Poslední 3 roky před nástupem na konzervatoř docházela k paní učitelce i na soukromé hodiny, ve kterých se připravovala na přijímací zkoušky. Na konzervatoři pak patřila ke studentům Karla Friesla. Poslední dva ročníky vystudovala v jediném roce, protože se chtěla hlásit na **Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy**, kde se mimořádně otevíral obor hudební věda.

V diplomové práci (1984) se věnovala tématu **Vysokoškolský umělecký soubor: vznik a vývoj v padesátých letech**,⁴¹ školitelem byl Jiří Tichota.

V dizertační práci obhájené v roce 1999 zpracovala **Melodram Václava Praupnera "Circe" (1789) v kontextu dobového repertoáru**.⁴²

Svůj vstup na konzervatoř považuje za zásluhu Aleny Tupé a výsledek její ochoty vést své žáky i v době mateřské dovolené. Podle slov Aleny Jakubcové byla pro ni hlavní motivací pro studium klavíru důslednost a nakažlivá muzikálnost této učitelky.

Vzpomíná na soukromé hodiny: „*Do Plzně jsem z Nezvěstic dojížděla od třinácti let sama, byl to vlastně vstup do dospělosti a samostatnosti. Pamatuji si i detaily z chodu domácnosti paní učitelky, kde se cvičilo také na housle (sestra paní učitelky), prostředí bylo velmi motivující.*“

Zájem o hudební vědu získala na konzervatoři prostřednictvím doc. Vlasty Bokůvkové. Mezi jejími vysokoškolskými učiteli byli skladatelé Petr Eben a Vladimír Sommer.

Stala se rozhlasovou redaktorkou, odbornou asistentkou na katedře hudební vědy Filozofické fakulty Univerzity Karlovy a v roce 1996 nastoupila do Divadelního ústavu, kde je od roku 2011 **vedoucí Kabinetu pro studium českého divadla**.

⁴¹ ověřeno v knihovním katalogu <https://ckis.cuni.cz>

⁴² ověřeno v knihovním katalogu <https://ckis.cuni.cz>

Jako muzikoložka se zaměřuje na dějiny hudby a divadlo od 17. do 18. století. V práci jsou uvedeny příklady publikací a řešených projektů (*příloha 3*).

Alena Jakubcová je v oblasti článkové bibliografie uvedena jako autorka a spoluautorka u 61 prací. Dalších 17 autorských citací najdeme v knižní bibliografii. V Divadelním ústavu je také členkou Rady pro vědu, výzkum a ediční činnost.

4.1.3 Zuzana Fryčková (roz. Holečková)

absolutorium LŠU 1975/76

Velká část absolventek Aleny Tupé po ukončení konzervatoře nastoupila na učitelská místa v základních uměleckých školách. Mezi nimi je Zuzana Fryčková, která se stará o výchovu klavíristů a klavíristek v **ZUŠ J. S. Bacha v Dobřanech**. Svoje hudební vzdělávání zahájila ve druhé třídě, tehdy začala chodit na klavír k paní Tupé v Nepomuku. Na hodiny chodila ráda a nemohla se dočkat, až se paní učitelka vrátí z mateřské dovolené. Dojížděla za ní i do Plzně na soukromé vyučování.

Popisuje: „*Alena Tupá je osoba, která mě přivedla k hudbě a ke studiu konzervatoře. Ona vždy odhalila, jestli je věc opravdu naučená, nebo jestli se jen náhodou povedla. V době studií jsem k ní chodila na vyučovatelskou praxi, mám ji ráda jako člověka i pedagoga.*“⁴³

Po létech přihlásila k Aleně Tupé i syna, který k ní chodil na klavír 6 let. Oceňuje, že v hodinách se hrají písničky podle sluchu, zkoušejí se transpozice do různých tónin, připravuje se doprovod.

Zuzana Fryčková nastoupila po mateřské dovolené jako učitelka do Přeštic a pak přešla do hudební školy v Dobřanech. Postupně si **vybudovala klavírní třídu** a kromě Dobřan **vyučuje hru na klavír** i ve Štěnovicích a v Nepomuku.

Největší radost má, když k ní její bývalí žáci přihlásí do vyučování i svoje děti.

⁴³ FRYČKOVÁ Zuzana. Telefonické interview s bývalou žákyní. 13. 1. 2017.

4.1.4 Eva Tupá (roz. Uzlová)

absolutorium LŠU 1977/78

Eva Tupá docházela na hodiny klavíru k Aleně Tupé v době, kdy učila v Nezvěsticích. Pedagožka u ní zjistila absolutní sluch a snažila se jí pomoci v hudebním rozvoji. Připravila s ní i s jinými dětmi program na soutěž Virtuosi per musica di pianoforte a všechny žáky odvezla na soutěž v Ústí nad Labem vlastním trabantem. Tam sice nedosáhli na ceny, ale získali zkušenosti a zážitky.

Eva Tupá vzpomíná, jak je paní učitelka o prázdninách učila obětavě a nezištně ve svém bytě. Protože k přijímacím zkouškám na konzervatoř byla zapotřebí nastudovat i teorii, domluvila ji paní Tupá konzultace u Jaromíra Bažanta.

Eva Tupá učila krátce **hudební výchovu** ve Spáleném Poříčí, v letech 2000–2008 působila na gymnáziu v Blovicích. Ve své hudební kariéře se kromě **výuky klavíru** orientuje na **korepetic**, doprovázela sbor na gymnáziu i v základní umělecké škole.

Prvně se stala **ředitelkou ZUŠ Blovice** ve školním roce 1988/89, pak odešla na mateřskou dovolenou. Znovu se stala ředitelkou v roce 2014 a nyní zajišťuje odborné i administrativní vedení školy.

ZUŠ má kapacitu 175 žáků a pracuje zde 13 vyučujících v hudebních oborech. Školu reprezentuje saxofonový soubor, kytarový orchestr, akordeonový soubor, žákovská dechovka, kapela rockband, sboreček dětí od pěti do deseti let a **sbor Semtamtón** složený ze starších dětí i rodičů.

Paní ředitelka vymýšlí náměty pro tematické koncerty, vybírá repertoár a aranžuje doprovody pro soubory. Plánuje program na dny otevřených dveří, které jsou spojeny s přijímáním žáků do přípravy.

Škola pořádá slavnostní ples ZUŠ, rozvíjí projekt učitelů a žáků „**Tentokrát spolupracují...**“ a ujala se organizace koncertů vážné hudby ve spolupráci s Kruhem přátel hudby. V roce 2015 zorganizovala ředitelka a pedagogický sbor setkání bývalých učitelů a žáků k šedesátému výročí založení ZUŠ Blovice.⁴⁴

⁴⁴ UZLOVÁ Eva. Telefonické interview s bývalou žákyní. 19. 2. 2017.

4.1.5 MgA. Vojtěch Novák

absolutorium LŠU 1979/80

Vojtěch Novák, absolvent Aleny Tupé, složil talentové zkoušky na konzervatoř a jeho dalšími vyučujícími byly Antonín Brejcha (klavírista) a Jitka Chaloupková (varhanice). Konzervatoř ukončil v Plzni v roce 1987 a poté vystudoval hudební fakultu AMU (1987–91) Další zkušenosti získal na Folkwanghochschule v Essenu (1991–1992) u profesora Gisbert Schneider.⁴⁵ Studium na vysoké škole zakončil obhajobou diplomové práce ***Rod varhanářů z Čisté: varhanářská rodina Guthů.***⁴⁶

V současné době vyučuje na plzeňské konzervatoři předmět klavírní spolupráce. S cembalistkou a také vyučující konzervatoře Alenou Tichou natočili CD se skladbou doc. Jiřího Bezděka „...a vysvobod' nás ode všeho zlého“.⁴⁷

Vojtěch Novák je statutárním zástupcem ředitele Konzervatoře Plzeň a zastřešuje koncertní činnost školy. Dvacet pět let spolupracuje jako varhaník a klavírista s pěveckým sborem Česká píseň.

K Aleně Tupé chodil od 2. třídy a společné hodiny ho nesmírně bavily. Pedagožce připisuje, že díky ní se začal profesionálně věnovat hudbě.

O hodinách klavíru říká: „*Jako žák jsem obdivoval úžasnou techniku svojí učitelky, vynikající dovednost hrát z listu, její hru z klavírních výtahů oper. Žákům vždy dokonale předehrála každou skladbu, uměla nadchnout i tím, že si sedla ke klavíru a uměla zahrát všechno. Je to mimořádná kantorka, která krásně hraje.*“⁴⁸

⁴⁵ parafrázováno podle <http://www.konzervatorplzen.cz/konzervator-plzen-vyucujici.php>

⁴⁶ dostupné na:
http://katalog.amu.cz/carmen/cs/results?d=2440&f=&p=1&q=Vojt%C4%9Bch+Nov%C3%A1k&s=relevance&sw=SMART&t=GOOGLE&w=UF_750%3BMF_700&wd=

⁴⁷ fantazie o dvou větách pro cembalo a varhany (1996)

⁴⁸ NOVÁK Vojtěch. Telefonické interview s bývalým žákem. 19. 2. 2017.

4.2 Absolventi v 80. letech

4.2.1 Marcela Kovaříková (roz. Holečková)

absolutorium LŠU 1980/81

Rodiče původně navrhovali Marcele Holečkové jiný nástroj než klavír, ale nakonec byla tak ovlivněná nadšením svojí sestry Zuzany Fryčkové, že nastoupila také do klavírní třídy Aleny Tupé. Od ní směřovala na konzervatoř a roku 1982 se zúčastnila výběrového kola 15. ročníku klavírní soutěže **Virtuosi per musica di pianoforte**, kde přednesla svůj repertoár v mezinárodní konkurenci. Na absolventský recitál konzervatoristů pak nastudovala Prokofjevův klavírní koncert.

Vyučovala v Plzni v LŠU B. Smetany, ale ještě před revolucí emigrovala do Německa.

Marcela Holečkové-Kovarík **žije v Mnichově**, kde se s úspěchem uplatňuje jako **učitelka hudby**.

4.2.2 MgA. Simona Ličmanová

absolutorium LŠU 1980/81

Po vystudování konzervatoře se úspěšně hlásila na **hudební fakultu JAMU**,⁴⁹ kterou zakončila v roce 1993.⁵⁰ Při závěrečných zkouškách obhájila svoji diplomovou práci, ve které zpracovala téma ***Skladatel Edvard Grieg a jeho klavírní sonáta e moll op. 7.***⁵¹

Podle zpráv od ostatních absolventek Simona Ličmanová nyní **žije v zahraničí** – možná v USA nebo Kanadě, což je pravděpodobně důvod, proč se ji nepodařilo dohledat a kontaktovat.

⁴⁹ Janáčkova akademie múzických umění v Brně, vysoká škola uměleckého zaměření

⁵⁰ ověřeno na http://www.jamu.cz/vyhledavani/absolventi_hf.html

⁵¹ Ověřovat práce přímo ve studijním systému JAMU lze až od roku 1996, Ličmanová je citována v práci Tomáše Packa: Griegova Sonáta pre klavír e mol op. 7 na str. 5 a 9, bakalářská práce, Janáčkova akademie múzických umění v Brně, Hudební fakulta, 2012, https://is.jamu.cz/th/15658/hf_b/text_prace.pdf

4.2.3 Mgr. Jana Balašová (roz. Trčková)

absolutorium LŠU 1982/83

Jana Balašovou Trčkovou vnímáme v současné době jako **zpěvačku a sbormistryni**, ale první hudební vzdělání dostala v ZUŠ B. Smetany na hodinách klavíru u Aleny Tupé. Na konzervatoř odešla studovat klavír, zároveň se však věnovala zpěvu pod vedením Mgr. Hany Friedrichové. Později se kromě vážné hudby zaměřovala na hudbu populární, zejména na muzikálový zpěv.

„Již během studia působila jako zpěvačka v rockových kapelách i jazzových orchestrech (Balet Petra Hejduka, Rock Automat, Orchestr České televize). Po roce 1989 vystupovala zejména v zahraničí. Po návratu v roce 1996 začala spolupracovat s českými interprety nejen pěvecky, ale také jako autorka písňových textů. Několik let byla členkou Hudebního divadla Karlín.“⁵²

Postupem let k práci profesionální zpěvačky přidala ještě práci pedagogickou. V roce 2011 získala bakalářský titul na **Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy**, téma její bakalářské práce znělo **Úloha sbormistra v muzikálovém žánru**.⁵³ Studium završila absolvováním oboru sbormistrovství a pod vedením Aleny Tiché obhájila diplomovou práci **Muzikálový sbormistr jako interpretační poradce**.⁵⁴

Jana Balašová Trčková **vyučuje zpěv** na Pražské konzervatoři a na divadelní fakultě AMU. Pracuje také jako hlasová a **interpretační poradkyně a sbormistryně** pro současnou českou muzikálovou scénu. Mezi její studentky patří dcery Karla Gotta Charlotte a Nelly, sboristky a sboristé z komerčně úspěšných muzikálů, vokalistky pracující v showbiznysu i účastníci popových pěveckých soutěží. Spolupracuje s uměleckým týmem Radka Balaše.

⁵² citace z <http://www.janabalasovatrckova.estranky.cz/>

⁵³ dostupné na <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/75750/>

⁵⁴ dostupné na <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/99547/>

4.2.4 Petra Ryplová

absolutorium LŠU 1985/86

Z klavírní třídy Aleny Tupé odešla studovat konzervatoř. S touto absolventkou se nepodařilo navázat kontakt ani zjistit, jak se v současné době jmenuje. Proto také nelze dohledat žádné informace.

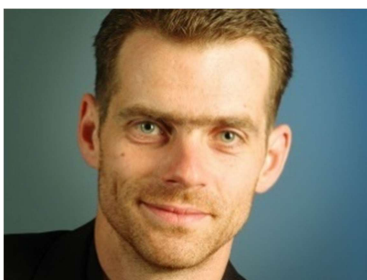
4.2.5. Alena Dědičová

absolutorium ZUŠ 1986/87

Absolvovala konzervatoř a dále pokračovala ve studiu na pedagogické fakultě. Nyní pracuje mimo hudební obor. Absolventku se nepodařilo kontaktovat.

4.2.6 MgA. Adam Viktora

absolutorium ZUŠ 1987/88

Obr. 10 Adam Viktora

Současný **varhaník a pedagog** Adam Viktora nastoupil do klavírní třídy Aleny Tupé poslední rok před přijímacími zkouškami na konzervatoř. Po absolvování konzervatoře studoval pražskou AMU. Pak pokračoval prací v mistrovských interpretačních kurzech. Od roku 1995 do roku 1999 řídil plzeňský chrámový sbor Resonance.

Vysokoškolská studia uzavřel v roce 1988 diplomovou prací **Max Reger a jeho Chorální fantazie "Wachet auf, ruft uns die Stimme" op. 52, č. 2, pro varhany.**⁵⁵

„Varhaník, dirigent a hráč na harmonium Adam Viktora vystupuje na hudebních festivalech po celé Evropě, přednáší a koncertuje na mezinárodních varhanních kongresech, působí jako poradce v odborných komisích při restaurování významných historických varhan. Nahrává pro evropské rozhlasové a televizní stanice.

⁵⁵ dostupné na:

http://katalog.amu.cz/carmen/cs/results?d=2440&f=&p=1&q=viktora+adam&s=relevance&sw=SMART&t=GOOGLE&w=UF_750%3BMF_700&wd=

*Velký zájem věnuje historickým varhanám a aktivitám usilujících o jejich záchranu a propagaci. Je zakladatelem a uměleckým ředitelem ojedinělého projektu Český varhanní festival.*⁵⁶

Adam Viktora se podílel na založení uměleckého souboru **Ensemble Inégal**, v němž působí jako varhaník a umělecký vedoucí, řídí i výběrový ansámbl **Prague Baroque Soloists** (Pražští barokní sólisté). Vyhledává historické skladby nebo jejich dosud neznámé části a upravuje je pro svoje soubory. V koncertní činnosti se zaměřuje zejména na historicky věrnou interpretaci barokní hudby, i když repertoár souborů zasahuje také do dalších stylových epoch (od renesance po současnost).

Na plzeňské konzervatoři vyučuje v klávesovém oddělení předměty varhany a varhanní improvizace. Je specialistou na znovuobjevování a interpretaci skladeb **Jana Dismase Zelenky**.⁵⁷

Nahrávky souborů Ensemble Inégal a Prague Baroque vydalo nakladatelství Nibiru Publishers.⁵⁸ Diskografie je uvedena samostatně (*příloha 4*).

4.2.7 Mgr. Jana Karlíčková (roz. Raušerová)

absolutorium LŠU 1988/89

Zpívala v Plzeňském dětském sboru a ve třídě paní učitelky Tupé se připravila na studium klavíru na plzeňské konzervatoři. Tam pokračovala ve hře u Věry Rezkové. Poté vystudovala **Pedagogickou fakultu ZČU** v Plzni, obor **hudební výchova a anglický jazyk**.

V roce 2008 zakončila studia diplomovou prací ***Všestranná osobnost Jaroslava Krčka, skladatele, folkloristy, dirigenta a hudebního režiséra.***⁵⁹

V současné době učí na 2. ZŠ v Plzni a zpívá ve sboru **Nová česká píseň** pod vedením doc. Zdeňka Vimra.

⁵⁶ citace: <http://www.inegal.cz/cvf/?adam-viktora,29>

⁵⁷ český barokní skladatel

⁵⁸ <https://www.nibiru-publishers.com/>

⁵⁹ ověřeno na <https://alfred.uk.zcu.cz/>

4.3 Absolventi v 90. letech

4.3.1 Mgr. Radka Žočková

absolutorium ZUŠ 1989/90

Paní učitelka Žočková roz. Mukenšnáblová působí na **základní umělecké škole v Žatci**, kde vyučuje **klavír, hudební nauku** a vede předškolní děti v přípravce **Schola ludus**. Pedagogické činnosti se věnuje již 19 let.

Na svoji učitelku vzpomíná: *„Paní Tupá mě přijala v 7. třídě k přípravě na konzervatoř. Takže aktivně jsme spolu byly pouze 1 rok. Věnovala mi čas a energii a dala mi opravdu hodně! Pamatuji si její lásku k hudbě a zápal pro hraní.“⁶⁰*

Po konzervatoři absolvovala Radka Žočková magisterské studium na **Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity**, to zakončila v 2001 diplomovou prací **Činnost Karlovarského symfonického orchestru v letech 1989–1999**.⁶¹

*„Od absolutoria jsem prošla velké i malé školy. Od Českých Budějovic, kde jsem studovala na pedagogické fakultě obor pro ZUŠ – klavír, přes Karlovy Vary, kam jsem se vdala, po desetileté působení v Praze, kam jsme se přestěhovali. Dnes pracuji druhým rokem v Žatci. Jedno mají tato místa společné. Miluji práci, kterou tam dělám. Ať už jde o výuku klavíru, nauky, tvůrčí práci s předškoláky, **korepetici a kompozici** pro pěvecké sbory nebo **tvořivou improvizální korepetici tanečního oboru, koncerty svých písní**. To vše je úžasná a naplňující práce!!!*

Na paní Tupou s láskou a vděčností vzpomínám. Díky ní dnes vyučuji hudbě.“⁶²

O své práci říká: *„Po mnoholeté praxi vnímám jako důležité především probudit v dětech lásku k hudbě jako takové a pomoci jim tak pochopit a rozumět tomu, co hrají. Je pro mě důležitý individuální přístup s ohledem na dispozice a potřeby žáka. Snažím se porozumět tomu, co je pro něj důležité po stránce odborné, ale i lidské.“⁶³*

⁶⁰ ŽOČKOVÁ Radka. Písemné interview s bývalou žákyní. 2017.

⁶¹ dostupné na <https://www.pf.jcu.cz/education/theses/2001/hudeb.php>

⁶² ŽOČKOVÁ Radka. Písemné interview s bývalou žákyní. 2017.

⁶³ citace z <http://www.zusatec.cz/zamestnanec/radka-zockova>

4.3.2 Mgr. Hana Engelthalerová (roz. Zusková)

absolutorium ZUŠ 1990/91

Jako dítě hrála na klavír a zpívala v Plzeňském dětském sboru. Pak studovala na konzervatoři v Plzni a studium klavírní hry zakončila v roce 2002 na **Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy** v Praze obhájením diplomové práce ***Nejvýznamnější němečtí skladatelé pozdního baroka v klavírní instruktivní literatuře.***⁶⁴

Hana Engelthalerová učí v ZUŠ B. Smetany v Plzni. Kromě pedagogické práce s vlastními klavíristy a klavíristkami se věnuje i doprovodu žáků z jiných nástrojových tříd. Jako **korepetitorka získala v roce 2015 cenu za klavírní doprovod.**

Hledá **kreativní způsoby práce s dětmi**, pravidelně navštěvuje prázdninové semináře České Orffovy společnosti.

4.3.3 MgA. Alena Moravcová (roz. Radová)

absolutorium ZUŠ 1993/94

Alena Moravcová začala hrát na klavír v hodinách u Aleny Tupé, pak pokračovala na plzeňské konzervatoři a nakonec vystudovala **hudební fakultu AMU**. Za téma bakalářské práce si zvolila ***Klavírní dílo Roberta Schumanna a postavení Sonáty č. 2 g moll op. 22 v Schumannově tvorbě pro klavír***, práci obhájila v roce 2002. Diplomovou práci s názvem ***Koncertní etudy pro klavír*** ukončila úspěšně studia v roce 2004.⁶⁵

Po vystudování vysoké školy učila na **Mezinárodní hudební škole v Praze, v ZUŠ Hostivař** a v současné době **vyučuje klavír v ZUŠ Dobruška** v okrese Rychnov nad Kněžnou.

⁶⁴ dostupné na

http://katalog.amu.cz/carmen/cs/results?d=2440&f=&p=1&q=radov%C3%A1%2C+alena&s=relevance&w=SMART&t=GOOGLE&w=UF_750%3BMF_700&wd=

⁶⁵ dostupné tamtéž

O svém vztahu k hudbě a učitelské profesi Alena Moravcová napsala:

„Z dětství a docházky do ZUŠ si pamatuji základní pocit, jak jsem chodila k paní Tupé s respektem, protože jsem vnímala, že každou hodinu bude důkladně prověřeno, zda to či ono opravdu pořádně umím. Zároveň to ale paní učitelka uměla provést bez nadměrného nátlaku, takže hodiny probíhaly v příjemné atmosféře. Prostě kombinace přirozeného respektu a velmi poctivé práce, vnímání detailů a práce s nimi. A taky si pamatuji a dodnes oceňuji, že uměla moc dobře vybírat skladby, aby byly pěkné, aby mě bavily. V každé jsem se těšila alespoň na jedno místečko, ale obvykle takových okamžiků bylo v každé skladbě mnohem víc.

Na koncertech a soutěžích jsem pak pociťovala z její strany nadhled a určitý klid, který na své žáky přenášela. Šlo jí o to, abychom si to hraní určitým způsobem užili. Zpětně si často s obdivem říkám, jak to dělala, že mě i tolik jiných lidí naučila tak hrát a dodala i potřebné nadšení a zájem o hudbu!

Ke zkouškám na konzervatoř jsem hrála invenci či sinfonii od Bacha, etudy (Cramer, Biehl) a od Mozarta Sonátu B dur. Ještě po zkouškách jsem dostala zadané Rachmaninovo Preludium cis moll a Chopinovu Fantasií impromptu. Tyhle dvě skladby jsem milovala a ještě jsem je dohrávala v prvním ročníku konzervatoře.

Co se soutěží týká, byla jsem asi dvakrát v Ústí nad Labem,⁶⁶ jednou jsem postoupila do druhého kola. A pak jsem se dostala v roce 1994 do ústředního kola soutěže ZUŠ, to bylo tehdy v Opavě a tam jsem dostala 2. cenu, to byl asi nejvýraznější úspěch.

Na konzervatoři jsem pokračovala u Věry Müllerové a to mě klavír začal bavit ještě víc. Asi díky tomu, že už jsem začala být samostatnější, dostávala jsem se k vysněným skladbám a celkově mě prostředí plzeňské konzervatoře náramně inspirovalo. Měla jsem kolem sebe ve vyšších ročnících dnešní výborné klavíristy – Martina Karlíčka, Lucii Tóth (tehdy Karlovou), Štěpána Kosa, Petra Nováka atd.

Dalším obrovským vlivem na konzervatoři byl profesor Jaromír Kříž. Ten mi pomohl zvládnout "vyšší stupně" klavírní techniky, praktikoval systém prstových cvičení, která dělala při poctivém nácviku přímo zázraky. Zároveň měl obrovskou intuici, co se týče jiných

⁶⁶ mezinárodní klavírní soutěž Virtuosi per musica di pianoforte

technických rad při hře. A Věra Müllerová byla a je neuvěřitelně tvořivá muzikantka, se kterou jsem si rozuměla i lidsky, těšila jsem se vždycky na její nápady a na to, co se bude na hodinách dít. Takže na konzervatoř vzpomínám jako na léta, kdy si mě svět hudby podmanil a přede mnou se otevíraly obzory jeden za druhým.

Od všech výše jmenovaných učitelů se snažím si brát inspiraci i nyní při výuce vlastních žáčků.

Také jsem si zahrála s orchestrem konzervatoře Koncert pro klavír d moll Felixe Mendelssohna-Bartholdyho, v komorním ansámblu jsem hrála i na Concertino Praga.

Byla jsem také na několika soutěžích, např. na Smetanovské soutěži v Hradci Králové, na mezinárodní soutěži v Táboře, soutěži konzervatoří.

Už na konzervatoři u mě vznikla náklonnost ke skladbám Beethovena, Rachmaninova, Bohuslava Martinů, postupně jsem přišla na chuť J. S. Bachovi. Na konzervatoři jsem také poprvé ve větší míře hrála soudobou hudbu a tato kapitolka má své pokračování i dnes, kdy příležitostně spolupracuji se sdružením Konvergence.

Na AMU jsem se dostala už z pátého ročníku konzervatoře, takže rok 1999/2000 byl pro mě hodně náročný. Ve třídě Kvity Bilinské jsem zůstala celých 5let vysokoškolského studia. Ruská škola byla přece jen drsnější, AMU mě tehdy naučila samostatnosti a obdařila mě mnoha inspiracemi z "velkého uměleckého světa".

Korepetice – to je další záležitost související též s paní učitelkou Tupou. Moji dva bratři, Jan a Stanislav, k ní také chodili na klavír a ona je zcela nezištně doporučila na housle k báječnému učiteli Miroslavu Novákovi do Třemošné. Tak začali moji sourozenci hrát na housle (což jim také dodnes zůstalo i jako profese) a já jsem následně do Třemošné nastoupila jako korepetitorka celé houslové třídy (to jsem tehdy byla v maturitním ročníku konzervatoře). Pod vedením M. Nováka jsem se naučila všechno, co dnes používám při korepeticích jakýchkoli nástrojů. To byla nezapomenutelná praxe, jak z hudebního tak i z čistě lidského hlediska.

S třídou M. Nováka jsem objížděla každý rok mnoho soutěží, Plzeňské housličky i Kociánovu mezinárodní houslovou soutěž.

Práce učitelky klavíru – pro svoji profesi jsem měla v zásobě jak vlastní zkušenosti, coby žačka různých učitelů a profesorů, a dále jsem prošla metodickou přípravou nejprve na konzervatoři u paní učitelky Zuzany Durasové, potom na AMU u prof. Aleny Vlasákové.

V letech 2007–2014 jsem učila v ZUŠ Hostivař. Na systému základních uměleckých škol oceňuji hlavně úžasné zázemí. Je perfektní, že žáci paralelně s klavírem mají průběžně určitou průpravu v hudební teorii, je bezvadné, že mohou spolu hrát, jeden druhého si poslechnout, porovnat si, co se jim líbí, co ne, co chtějí třeba také sami dokázat. Také pro učitele je výborné, pokud tomu klima školy přeje, vyměňovat si zkušenosti, sdílet repertoár, navzájem si pomáhat. Například v Hostivaři jsme několikrát udělali jakousi výměnu rozvrhu – tj. ke mně do třídy chodili žáci jiného pedagoga a ti moji zase šli to odpoledne k němu. Samozřejmě je potřeba mít v pořádku mezilidské vztahy při takové akci, ale je to velmi osvěžující zkušenost jak pro žáky, tak pro učitele.

Také jsem hodně doprovázela, snad všechny nástroje, které se tam učily (housle, violy, cello, trubky, klarinety, flétny, zpěv), většinou v soutěžních skladbách.

Nadále jsem doprovázela žáky Miroslava Nováka, který mezitím přesídlil do Německa na hudební školy v Regenu a v Pasově. Korepetovala jsem na různých německých soutěžích, hlavně na "Jugend Musiziert".

V roce 2014 jsem opustila Prahu a odstěhovala se za svým nastávajícím manželem do východočeské Dobrušky, kde jsem nastoupila na plný úvazek do místní ZUŠ. Tato hudební škola má podle mne mimořádné lidské i hudební klima a jsem nadšená z kolegů, které tu potkávám. Vidím, jak i v malém městě, s dětmi, které často dojíždějí z okolních vesnic i hor, lze poctivým přístupem dosáhnout pozoruhodných výsledků. Na malém městě dojdou tyto děti svého jasného ocenění, jsou vidět, zahrají si při různých místních výstavách, vernisážích a při slavnostních příležitostech pořádaných městem – což je pro ně zcela jistě velká motivace. Hodně hrají v komorních uskupeních a to je pro každého začínajícího muzikanta věc zábavná a neuvěřitelně přínosná.

Jaké zásady a metody používám ve vlastní učitelské praxi? Struktura učiva je asi hodně podobná tomu, na čem jsem vyrostla v hudebce já, samozřejmě se zapojením všech aktuálních učebních materiálů.

Zkoušíme **stupnice, akordy, kadence** a často také zahrát lidovou píseň podle sluchu a doprovodit ji hlavními funkcemi T-S-D. Nebo vezmeme píseň ze zpěvníku a potom vysvětluji akordové značky, elementární harmonii a postupně učím žáky základům improvizovaných doprovodů. Ty šikovnější seznámím i s pokročilejšími rytmizacemi, basovými průchody apod. (tady беру inspiraci zase z dob výuky Jaromírem Bažantem).

Etudy hrajeme také, ale raději kratší, některým žákům vymýšlím prstová cvičení, která pak transponujeme. To dělávala i paní učitelka Tupá.

Přednesy vybírám samozřejmě každému dítěti individuálně, podle talentu a pracovitosti se hodně liší obtížnost i v rámci stejného ročníku. Ale zachovávám pravidlo, že se musí hrát jak klasicismus a baroko, tak i novější styly, případně populární žánr.

Když s žákem začínám hrát, **přibližuji techniku** nenápadně na říkadlech, jednoduchých lidových písničkách, kde nemusí žák tolik číst z not a spíš hraje podle sluchu. Kontrolujeme pěkný tón a vhodné postavení ruky. Intuitivně se přitom tvoří hmatové návyky.

Paralelně s tím ihned **začínáme číst noty**, ale tam se jedná zpočátku o technicky mnohem jednodušší skladbičky, než jsou zmíněná říkadla – stačí malý rozsah not (pár v houslovém klíči, pár v basovém). Kontroluji, že děti opravdu noty čtou a nehrají jen tak po paměti, že cítí správně rytmus apod. V tomto okamžiku je důležité, aby nespustily oči z not a nechaly prsty hrát po hmatu.

V přednesových skladbách samozřejmě neustále **zapojujeme různé představy, fantazii** (o čem ta skladba vlastně vypráví), protože hrát správně, ale bez obsahu, to není žádná zábava.

Tyto zdánlivé samozřejmosti uvádím, protože jsem se za ta léta setkala s množstvím žáků, kteří si mysleli, že stačí zmáčknout správnou klávesu, ale ve skutečnosti nebyli zvyklí se poslouchat. Anebo jsem zažila řadu žáků, kteří se místo hraní z not vlastně všechno učili zpaměti a nedokázali číst a hrát zároveň. A také jsem narazila na některé žáky, kteří uměli všechno správně přečíst, ale nebyli zvyklí si pod hudbou něco svého představovat a zprůchodnit přitom své emoce, pak to z toho hraní taky bylo vždycky znát.

Motivace žáků – je dobré, když se co nejčastěji podaří na hodině nějakou věc uzavřít a jinou začít. Proto záměrně dávám hlavně u malých dětí dva až tři přednesy v nižší

obtížnosti, které zvládnou za kratší dobu. K tomu je dobré mít vždy pro šikovné děti jeden "úkol – výzvu" a vybrat skladbu, která to které dítě z nějakého důvodu přitahuje. Třeba proto, že má jemu blízkou tematiku, zajímavě zní – používá pedál, přehazuje ruce po celé klaviatuře apod. A tahle jedna skladba může být mírně nadsazená průměrné úrovni tohoto žáka a může se jí věnovat extra čas navíc. A díky tomu, že ji má žák z nějakého důvodu rád, překonává lépe obtíže, se kterými by se jinak těžko vyrovnával. Zvládne složitější koordinaci rukou, pedálu nebo se prokouše komplikovanějším notovým zápisem. Dobrou motivací také je u některých dětí, které zároveň navštěvují taneční obor, zadávat jim skladby, na které mohou v hodinách tance třeba dělat malé taneční improvizace. K tomu je zapotřebí samozřejmě koordinace s učitelkou tance, která si například ke mně již pravidelně chodí vybírat hudbu.

No a pak je samozřejmě výborné **hrát čtyřručně** a hned, jakmile je to možné, s klavíristy **zkusit doprovody** jiných nástrojů, např. když mladší sourozenec hraje na housličky. Nebo mé žáky obzvlášť baví doprovázet třeba malé jazzové skladbičky pro saxofon.

Moc ráda vyhledávám notové materiály, skladby a autory, s nimiž jsem se třeba ještě nesešla. Baví mě vybírat dětem skladby "na tělo".

Úspěchy žáků? Považuji za úspěch, když se podaří v praxi dobře zrealizovat většinu výše uvedených zásad, když získá žák vztah k hudbě, skutečně ji propojí se svými emocemi a pak ji v životě používá ve chvílích, kdy potřebuje zvednout náladu, odpočnout si, **někoho potěšit svou hrou**. Přijme pak fakt, že tyhle pozitivky stojí určité úsilí, a překonává různé překážky, protože již ví, jaká odměna na něj ve finále čeká. Považuji za úspěch, když se dítě přestane nadměrně obávat veřejného vystupování a jde před lidi s pocitem, že si za svojí hrou stojí a že dokáže eventuální nedostatky při vystoupení přejít, překonat a hrát s potřebným klidem dál. Když cítí, že tu a tam se mu povede vytvořit něco výjimečně krásného, i když je to třeba jen prchavý okamžik. A to se mi myslím průběžně daří.

Jednu žačku mám na konzervatoři v Pardubicích a o řadě svých žáků mám zprávy, že dál hrají, založili si třeba nějakou kapelu nebo prostě u klavíru rádi tráví svůj čas a hrají jen tak pro sebe.

Co se týče soutěží, moc se v nich nevyžívám, ale nechci ty šikovnější děti ochudit o tu zkušenost, která jim může být motivací. Myslím, že je potřeba brát soutěže s rezervou, ale zároveň se jim úplně nevyhýbat. A když už se do nějaké soutěže člověk přihlásí, tak se na ni pořádně připravit a pak to nechat na porotě a osudu.

K dalším hudebním aktivitám ještě zmíním tři soubory, v nichž jsem vystupovala. Na konci mého vysokoškolského studia jsme založili divadelní soubor NA2Západy, kde jsem doprovázela tanečnice a zpěváky, to byl takový studentský nadšenecký projekt, který po několika letech skončil.

Po AMU jsem se rozhodla, že chci projít alespoň okrajově zkušeností s neklasickými žánry, a tak jsem se stala součástí taneční kapely. Tam mě mí kolegové učili základy rytmizací jednotlivých tanců, jejich stylizaci a poslouchat se s ostatními v rámci kapely.

Také jsem odehrála pár koncertů na klávesy s Domácí kapelou (rock, beat) a pronikla tak do prostředí festivalů.

Všechny tyto drobné sondy do jiného než klasického světa klavíru mi rozhodně pomáhají a pomáhaly podpořit i mé žáky, aby se nebáli vybočit tam, kam je hudební srdce táhne!⁶⁷

4.3.4 Barbora Smutná (roz. Benešová)

absolutorium ZUŠ 1992/93

„U paní učitelky Aleny Tupé jsem začínala jako šestileté dítě. **Paní učitelku jsem vždycky milovala, byla to má nejoblíbenější paní učitelka vůbec.** Byla vždy hrozně milá, zároveň i trochu přísná. Dokázala vždy vše podat tak, aby malé dítě rozumělo tomu, co dělá. Je to osoba, která dokázala vychovat podstatnou část klavírní generace v Plzni. Myslím, že opravdu všichni ji milovali a dala nám ty nejlepší základy do našich životů.

Připravila mě ke zkouškám na konzervatoř, což byla dobrá škola. Kdybych si ale dnes mohla vybrat, asi bych šla studovat něco jiného a nevybírala si ve 14 letech školu s tak úzkým zaměřením. Nicméně jsem konzervatoř úspěšně dostudovala a dodnes se živím jako **učitelka klavíru.**

⁶⁷ MORAVCOVÁ Alena. Písemné interview s bývalou žákyní. 2017.

*Od roku 2006 žiju v Irsku, kde jsem začínala učit třídu s několika žáky. Dnes, po deseti letech, musím děti odmítat. Prošla jsem několika hudebními školami a momentálně **učím klavír** na střední chlapecké škole. Také hodně **doprovázím**.*

Učím ve škole i soukromě doma a jsem ve své práci velmi spokojená. Mám skvělý kolektiv dětí i rodičů, každý rok organizuji vánoční koncert, kde je krásná atmosféra. Máme pak posezení u čaje s rodiči i dětmi, na to se všichni moc těšíme.

Na paní Tupou nikdy nezapomenu a moc ji vděčím za to, co mi do života dala.“⁶⁸

4.3.5 Bc. Lenka Pešková

absolutorium ZUŠ 1997/98

Obr. 11 Lenka Pešková

Lenka Pešková se rozhodla pro přípravu na konzervatoř poměrně pozdě (asi rok před zkouškami), takže pro ni bylo velkou radostí, když ji přijali. Napsala: „*Na roky strávené v ZUŠ u paní učitelky Tupé ráda vzpomínám. Toto období mám spojené také s Plzeňským dětským sborem – různými zájezdy, koncerty i účinkováním v operách (Jakobín, Mefistofeles, Carmen).*“⁶⁹

Studia na konzervatoři u Anny Černé si vážila a věnovala se naplno zadaným úkolům. Bylo běžné, že cvičila 4 až 5 hodin denně. Často doprovázela studenty konzervatoře na koncertech a pěveckých soutěžích. Za svůj velký úspěch považuje **vítězství v konkurzu na provedení Koncertu pro klavír a orchestr D dur od J. Haydna**. Vystoupení se uskutečnila v roce 2001 s Mariánskolázeňským symfonickým orchestrem a se Symfonickým orchestrem konzervatoře.

⁶⁸ SMUTNÁ Barbora. Písemné interview s bývalou žákyní. 2017.

⁶⁹ PEŠKOVÁ Lenka. Písemné interview s bývalou žákyní. 2017.

Od roku 2003 se Lenka Pešková kromě korepetic věnovala i pedagogické činnosti (ZUŠ Chválenická Plzeň, ZUŠ Chrást, ZUŠ Horšovský Týn). Po absolvování konzervatoře nastoupila na **Pedagogickou fakultu v Plzni**, studia úspěšně dokončila roku 2009 obhajobou bakalářská práce: *Fryderyk Chopin a jeho koncertní etudy pro klavír*.⁷⁰

Od roku 2010 působí v **ZUŠ Klatovy** jako **učitelka hry na klavír a korepetitorka**.

4.3.6 Bc. Veronika Roudová

absolutorium ZUŠ 1998/99

Obr. 12 Veronika Roudová

Po studiu v ZUŠ u A. Tupé byla přijata na Konzervatoř Plzeň a poté vystudovala kombinaci **psychologie – hudební výchova na ZČU** v Plzni. Bakalářskou práci *Srovnání psychologických směrů z hlediska determinace osobnosti* obhájila v roce 2013.⁷¹

Učí klavír a klávesy již 13 let, od roku 2013 pracuje v **ZUŠ v Holýšově**, předtím působila ve Stodě. Tam vedla žákovskou kapelu The Coverpeoples. Na hodinách dává žákům prostor pro výběr hraných skladeb. Když chce hrát někdo skladbu z rádia, tak často předělává v zájmu hratelnosti a znělosti aranž, buď pro klavír, nebo keyboard.

Veronika Roudová vede děti k poslechu, hudbu jim vždy nejprve zahraje a snaží se, aby si trénovaly sluch i představivost a uměly zahrát také bez not, jenom z poslechu. Motivuje je možnostmi hrát v budoucnu v souboru či vlastní kapele a do výuky zařazuje úpravy známých melodií (notový materiál J. Thompsonn).

Z klasiky má sama nejraději Chopinovy skladby. Věnuje se však i **populární hudbě**, pro německou agenturu pracovala s kapelou Sylvia Rey Band. V Plzni hrála na klávesy **v tanečním orchestru Ozvěny**. S uskupením **The Friends** zajišťovala hudební produkci pro společenské akce v Grandhotelu Pupp. V poprockové kapele **Spirála** hraje také na klávesy, občas na bicí a zpívá.

70 ověřeno na <https://alfred.uk.zcu.cz/>

71 ověřeno na <https://alfred.uk.zcu.cz>

Vyučování dětí shrnuje Veronika Roudová slovy: „Zastávám názor, že téměř každé dítě lze alespoň trošku naučit hrát na nástroj. Snažím se o to, aby děti mohly hrát i zpívat, nestyděly se a hudba je těšila.“⁷²

4.3.7 BcA. Štěpán Slavík

absolutorium ZUŠ 1998/99

Obr. 13 Štěpán Slavík

Štěpán Slavík pochází z hudební rodiny, oba rodiče jsou profesionální hráči na lesní roh. Maminka hrála v Západočeském symfonickém orchestru v Mariánských Lázních, pak v operním orchestru Divadla J. K. Tyla v Plzni a v současné době vyučuje v ZUŠ Holýšov. Tatínek je vystudovaný vojenský hudebník, pracoval u posádkové hudby v Plzni a v Táboře. Babička (Věra Vydrová) byla amatérská hudebnice.

O výchovném vlivu babičky Štěpán Slavík vypráví: „Celý život hrála na klavír v Plzeňském smyčcovém orchestru. Právě ona mě přivedla ke hře na klavír. Chodila se mnou pravidelně na hodiny k paní Tupé, doma mně pomáhala s přípravou a cvičila se mnou. Díky tomu moje pokroky byly větší, na hodiny jsem chodil připravený a většinou jsem úkoly zadané paní učitelkou splnil.“

Paní Aleny Tupé si dodnes strašně moc vážím a jsem jí nesmírně vděčný za to, jak se mně věnovala. To, co mě naučila, teď mohu předávat dál.

Máme s paní učitelkou i nadále vynikající vztah a často si voláme. Když mám někde koncert, paní učitelka si mě vždy ráda přijde poslechnout.

Obdivuji ji za její osobitý přístup k žákům, její trpělivost, přísnost, ale zároveň lidskost a přátelský vztah. Je to klenot mezi učiteli a dovoluji si napsat, že jedna z nejlepších klavírních učitelek vůbec. Vychovala spoustu skvělých klavíristů, kteří pokračovali v dalším studiu na konzervatořích i akademiích.

⁷² ROUDOVÁ Veronika. Písemné interview s bývalou žákyní. 2017.

*Základy klavírní hry, vytvoření vztahu k hudbě a k nástroji, motivace žáka, aby chtěl sám doma cvičit a zdokonalovat se – to jsou pro kantora vždycky obtížné úkoly. Když tohle žák pochopí, má na co navazovat v dalším stupni vzdělávání.*⁷³

Po absolutoriu u Aleny Tupé studoval Štěpán Slavík na plzeňské konzervatoři pod vedením Věry Müllerové. V roce 2001 reprezentoval konzervatoř v **Mezinárodní smetanovské klavírní soutěži a v soutěži Pro Bohemia**.

Poté byl přijat na **hudební fakultu JAMU** k MgA. Janu Jiraskému. V závěru studií obhájil bakalářskou práci **Klavírní skladby současných západočeských skladatelů**.⁷⁴

Učitelskou dráhu zahájil v ZUŠ Stod, nyní učí v **ZUŠ B. Smetany v Plzni** klávesy a klavír. Je **korepítőrem** houslového a violoncellového oddělení, korepetuje na mezinárodních soutěžích, doprovází profesionální zpěvačky.

Štěpán Slavík je klavíristou dětského pěveckého sboru Notičky. Obdržel **ocenění za výborný klavírní doprovod** dětského sboru a **Cenu pro nejlepšího korepítőra** (Polička 2015).

Vyučuje také hru na elektronické klávesové nástroje. Jeho žáčky ze ZUŠ Holýšov získaly 1. cenu v ústředním kole soutěže MŠMT a 3. cenu na mezinárodní soutěži v Považské Bystrici.

Je spoluzakladatelem rodinného amatérského orchestru Vivat Familia.

⁷³ SLAVÍK, Štěpán. Písemné interview s bývalým žákem. 2017.

⁷⁴ dostupné na <http://dokumenty.jamu.cz/absolventi/vyber.php?col=&adr=dokumenty/public/Absolventsk%82%20pr%AOce/Hudebn%AO%20um%20n%20A1/Bakal%AO%20FDsk%82%20diplomov%82%20pr%AOce/Hra%20na%20klav%AO%20A1r/Slav%AO%20E6t%20D8p%AO%20n>

4.4 Absolventi po roce 2000

4.4.1 MgA. Jiří Pešek

absolutorium ZUŠ 2001/02

Obr. 14 Jiří Pešek

Jiří Pešek absolvoval základní uměleckou školu v klavírní třídě Aleny Tupé. Následně nastoupil na plzeňskou konzervatoř do třídy Anny Černé. V době studií na konzervatoři získal v roce 2005 prestižní hudební ocenění Plzeňský Orfeus. Ve studiích pokračoval na AMU u prof. F. Malého, dále na Hochschule für Musik Carl Maria von Weber v Drážďanech, poté absolvoval mistrovské kurzy u zahraničních interpretů.⁷⁵

Bakalářskou práci obhájil v r. 2010: *Klavírní dílo Fryderyka Chopina se zaměřením na Sonátu b-moll*, diplomovou práci *Klavírní sonáty Fryderyka Chopina*⁷⁶ obhájil v r. 2012.

*„Mezi jeho největší úspěchy patří 1. cena na mezinárodní soutěži pro klavíristy v německém Hofu (2005) a 2. cena na mezinárodní klavírní soutěži Beethovenův Hradec (2009). Je trojnásobným laureátem Mezinárodní smetanovské klavírní soutěže v Plzni z let 2006, 2008 a 2010. Roku 2008 na této soutěži získal také speciální »Cenu Muzea Bedřicha Smetany«“.*⁷⁷

Jiří Pešek účinkuje s **Plzeňskou filharmonií** a kromě dráhy **klavírního sólisty** se věnuje i **komorní hře**. Podílí se na výuce v **ZUŠ Chválenická** a **ZUŠ Sokolovská v Plzni**, učil i v ZUŠ Třemošná. Je **korepeditorem Divadla Josefa Kajetána Tyla** a hraje s bubeníkem Daliborem Gondíkem v hudební formaci **Jazz Q**.

⁷⁵ parafrázováno <http://www.jiripesek-piano.estranky.cz/>

⁷⁶ obě práce dostupné na <http://katalog.amu.cz/carmen/cs/library/hamu/results?d=2440&f=&p=1&q=Ji%C5%99%C3%AD+Pe%C5%A1ek&s=relevance&sw=SMART&t=GOOGLE&w=ALL>

⁷⁷ citace z <http://www.jiripesek-piano.estranky.cz/>

Ve svém sólovém repertoáru má nastudovány Bachovy fugy a preludia, Haydnovy, Mozartovy i Beethovenovy sonáty, skladby Chopinovy a Lisztovy, Rachmaninova díla, Smetanu a Dvořáka, klavírní koncerty světových autorů, Francka, Skrjabinina a také současné české autory včetně západočeských.

4.4.2 MgA. Zuzana Bouřilová

absolutorium ZUŠ 2002/03

Zuzana Bouřilová je další úspěšnou absolventkou Aleny Tupé. Její hodiny navštěvovala od pěti let, zúčastňovala se klavírních soutěží, získala např. dvakrát druhou cenu v soutěži Prague Junior Note. Ke konci studia na ZUŠ se připravovala k přijímacím zkouškám na konzervatoř. Tam pokračovala v klavírní hře pod vedením Věry Müllerové. V roce 2004 obdržela v **Mezinárodní smetanovské klavírní soutěži čestné uznání 1. stupně**. „Spolu s Jiřím Peškem získala 1. cenu v národní soutěži pro dva klavíry v Karlových Varech (2005) a následně 1. cenu v mezinárodní soutěži pro dva klavíry v Hofu (Německo).“⁷⁸ Obdržela významné hudební ocenění **Plzeňský Orfeus** za rok 2005, které uděluje Nadace 700 let města Plzně.

Po absolutoriu na konzervatoři studovala Zuzana Bouřilová klavír na **JAMU v Brně**. Bakalářský stupeň zakončila v roce 2011 prací **Variace na vlastní nálady Pavla Samiece v kontextu jeho klavírního díla**.⁷⁹

Navazující magisterské studium uzavřela v roce 2014 diplomovou prací **Jan Panenka – český pianista a pedagog**.⁸⁰

Učí klavír a korepetuje v ZUŠ Sokolovská v Plzni a v ZUŠ Hořovice, podílí se na výuce přípravné hudební výchovy a **hudební nauky**.

⁷⁸ citace z http://www.jamu.cz/documents/hf/bulletin2008_final.pdf

⁷⁹ dostupné na https://is.jamu.cz/th/14679/hf_b/

⁸⁰ dostupné na http://is.jamu.cz/th/14679/hf_m/

4.4.3 MgA. Adéla Hasmanová

absolutorium ZUŠ 2003/04

Od nejmladšího školního věku reprezentovala pod vedením A. Tupé základní uměleckou školu v klavírních soutěžích, později se zúčastňovala i celostátních kol. Na konzervatoři studovala ve třídě Věry Müllerové a získala **úspěchy v mezinárodních soutěžích**. Po ukončení konzervatoře zaměřila na **AMU v Praze** a po třech letech studia obhájila v roce 2013 bakalářskou práci **Profesionální onemocnění klavíristů se zaměřením na prevenci**. Zúčastnila se mezinárodních klavírních kurzů a stáží. V roce 2016 úspěšně přednesla diplomovou práci **Alternativní metody při léčbě profesionálních onemocnění pianistů**.⁸¹

Studia ukončila v roce 2016 absolventským koncertem – program přiložen (*příloha 5*).

Adéla Hasmanová je **lektorkou aerobiku** ve studiu J&A, kde vede hodiny a připravuje soutěžní týmy.

4.4.4 Eli Kalčeva

absolutorium ZUŠ 2008/09

Eli Kalčeva je česká klavíristka. *„Vyrůstala v rodině houslistů, klavír studovala na konzervatoři v Plzni ve třídách Mgr. Miroslava Brejchy a Mgr. Maxima Averkieva. Na ZUŠ B. Smetany v Plzni ji vedla paní učitelka Alena Tupá. V současné době studuje na Hochschule für Musik Carl Maria von Weber v Drážďanech u prof. Gunthera Angera.*

Už od dětství získávala ceny z klavírních soutěží, při studiích na konzervatoři pak získala v roce 2012 čestné uznání na Mezinárodní smetanovské klavírní soutěži a v roce 2013 vyhrála Mezinárodní klavírní soutěž Flame v Paříži a stala se laureátkou Soutěžní přehlídky konzervatoří a hudebních gymnázií České republiky.

⁸¹ obě práce dostupné na

http://katalog.amu.cz/carmen/cs/results?d=2440&f=&p=1&q=Hasmanov%C3%A1+Ad%C3%A9la&s=relevance&sw=SMART&t=GOOGLE&w=UF_750%3BMBF_700&wd

Je držitelkou hudební ceny „Plzeňský Orfeus 2013“ za reprezentaci města v oblasti vážné hudby, vystoupila na koncertě s Plzeňskou filharmonií. Od roku 2015 spolupracuje s německou Erzgebirgische Philharmonie, s níž účinkovala na svém absolventském koncertě a přednesla Koncert č. 2 f moll Fryderika Chopina. Je držitelkou stipendia Brücke/Most-Stiftung a DAAD Bonn a stipendia Ad Infinitum Lübeck.“⁸²

Eli Kalčeva studuje třetím rokem **vysokou uměleckou školu hudebního zaměření v Drážďanech**, jejím oborem je **umělecký klavír**. Studium obsahuje dějiny hudby, hudební teorii, sluchovou analýzu, komorní hru, novodobou hudbu a klavírní improvizaci. Oč je méně předmětů, o to je přísnější hodnocení u zkoušek.

Mohla by si volitelně zapsat i operní, baletní či instrumentální korepetici nebo cembalo či jazzový klavír. Hlavní obor je však časově hodně náročný, a proto se studentka věnuje pouze svému zaměření. Oceňuje však širokou nabídku studijních možností.

V Plzni vystupovala Eli Kalčeva 21. 9. 2015 se svým samostatným recitálem nazvaným **Chopinův koncert v Besedě**. Kromě dalších skladeb přednesla **Koncert pro klavír a orchestr f moll op. 21** (1. Maestoso, 2. Larghetto, 3. Allegro vivace) od Fryderyka Chopina.

4.5 Zahraniční zkušenosti absolventů

Několik bývalých žákyň získalo zkušenosti se studiem, vyučováním a systémem hudebního školství i v zahraničí. Další klavíristé studovali v mistrovských kurzech u zahraničních interpretů.

4.5.1 Irsko

Barbora Smutná (roz. Benešová) přibližuje práci učitelky klavíru na střední chlapecké škole v irském Dublinu. *„Pokusím se popsat, jak to chodí zde v Irsku. Hudební vzdělání v Irsku je na soukromé bázi. Státní školy, jako je tomu v Čechách, zde v podstatě neexistují. Systém je postaven úplně jinak.“*

⁸² citace z programu koncertu Setkání generací – dne 4. 11 2015, 19.00, Dům hudby, Plzeň

Hudební školy jsou zde různé, v Dublinu jich je poměrně dost. O výuku je i přes celkem vysoké ceny velký zájem. Klavír je oblíbený, hrát umí hodně dětí. Asi nejpobulárnější jsou kytary.

Školy jsou jen soukromé, takže rodiče hradí vysoké částky za školné. Vyučovací hodina je 30 minut. Platba 20 € a více za lekci je obvyklá, záleží na škole, ale na 20 € cena začíná.

Systém výuky si každý může vybrat sám. Buď si hraje jen tak pro sebe, pro radost a učí se muziku bez nějakých velkých cílů. Prostě jen chodí na hodiny a připravuje se na ně. Nebo je zde možné dělat zkoušky.

Zkoušky jsou rozdělené na tři přípravné grady – elementary, preliminary a primary.⁸³ Pak následuje 1. až 8. gradus a pak je senior certificate.⁸⁴ V podstatě je to podobné systému zkoušek, jaký se praktikuje od 1. ročníku v Čechách.

Zkoušku organizuje vždycky nějaká instituce – v Irsku je to Royal Irish Academy⁸⁵ nebo je zde také velmi populární dělat anglické zkoušky ABRSM,⁸⁶ ty jsou trochu náročnější.

Součástí zkoušky je vždy několik úkolů:

- **předepsané stupnice** (s úrovní gradu se počet stupnic zvyšuje)
- **tři přesně dané skladby** – je přesně předepsaný syllabus se seznamem skladeb a žák si z nich musí tři vybrat, nemůže hrát cokoliv.
- **theory questions**⁸⁷ – examinátor se ptá žáka na teorii skladeb, které hrál, samozřejmě v obtížnosti daného gradu.
- **sight reading**⁸⁸ – žák dostane přibližně deset taktů skladbičky a musí ji zahrát z listu.
- **poslední je ústní test**, který začíná poslechem skladby, pak žák musí popsat dynamiku, rytmus, následuje opakování rytmu po učiteli, opakování melodie a zpěv z listu.

⁸³ nejjednodušší, úvodní, základní stupeň

⁸⁴ nejvyšší osvědčení

⁸⁵ Irská královská akademie

⁸⁶ Associated Board of the Royal Schools of Music je mezinárodní studijní program zakončený zkouškou.

⁸⁷ otázky z teorie

⁸⁸ čtení not

Každý úsek zkoušky je samostatně obodován a pak se spočítá celkové skóre, podle nějž je žák ohodnocen.

Tyto zkoušky dělá podstatná část dětí, např. já učím 35 žáků, z toho 20 jich dělá exams.⁸⁹ Je to na jejich úvaze, když nechtějí, tak nemusí. Zkoušku si ale musí platit a není to nic levného. K tomu si musí kupovat noty a knížky, které vydává nakladatelství té dané organizace, kopie nejsou u zkoušek povoleny. A doopravdy to tak platí, nejsou možné výjimky.

Takhle tedy funguje v Irsku systém zkoušek.

Platba za vzdělání – to je věc, která není v Čechách obvyklá. Nejen hudební vzdělávání, ale i normální školský systém zahrnuje poměrně dost vysoký počet soukromých středních škol a jejich úroveň je velmi vysoká. A pokud chcete, aby vaše dítě šlo na kvalitní střední školu, tak si prostě musíte připlatit.

Na jedné takové škole v Dublinu učím.

Výuka hudebních nástrojů v programu soukromých škol – některé mají takovou nabídku a studenti mohou chodit na lekce hudebních nástrojů v době normální školní výuky.

Vyučované nástroje – je nás tady pět učitelů: já učím klavíristy, pak je tu brass teacher, singing and violin teacher and woodwind teacher.⁹⁰ Dohromady tu máme za týden 200 dětí, které dostávají lekci. Začínáme normálně v 9:00, stejně jako začíná škola. Žáci se uvolní z vyučování a jdou na svoji hodinu nástroje. Ta se každý týden posune o půl hodiny dopředu, takže se pořadí stále střídá, aby děti nechyběly pořád jen v jednom předmětu ve svých kolektivních výukách.

Jinak děti jsou zde báječné, i jejich rodiče.

Důležitá věc je, že učitel je tu i velmi dobře ohodnocen. Jak píšu, 20 € za 30 min učení, takže v této zemi se člověk může krásně živit jen učením a nemá se špatně.“⁹¹

⁸⁹ zkoušky

⁹⁰ učitel žesťových nástrojů, zpěvu, houslí a dřevěných dechových nástrojů

⁹¹ SMUTNÁ Barbora. Interview s bývalou žákyní. 2017.

4.5.2 Německo

Eli Kalčeva má zkušenosti z vysokoškolského studia klavíru v Drážďanech.

„Úroveň vysokých hudebních škol je tady poměrně vysoká díky spoustě profesorů a studentů z ciziny. Je poznat, když flétnu učí Francouz – první flétnista filharmonie v Baselu,⁹² hoboj Francouzka ze Staatskapelle Dresden,⁹³ violoncello vítěz soutěže ARD v Mnichově,⁹⁴ klavír téměř výhradně absolventi moskevské⁹⁵ nebo petrohradské⁹⁶ konzervatoře atd.

Úroveň základní uměleckých škol je ale podle mě zase podstatně nižší, převážná většina z nich je soukromá. Od žáků nevyžadují prakticky nic, žádné zkoušky ani povinný program, který by dětem poskytl základní přehled a nějaké technické předpoklady.

Konzervatoře jako v Česku neexistují, což vysvětluje, proč znám z celé školy jen jednoho Němce, co studuje můj obor. Všichni ostatní jsou z ciziny. Na druhou stranu existuje v Drážďanech hudební gymnázium, na kterém taky učí několik učitelů významných jmen a někteří jejich žáci hrají dost dobře.

Studijní obory pro klavír na vysoké škole jsou: Klavier-künstlerisch,⁹⁷ dále je možné zvolit i obor Klavier-pädagogisch,⁹⁸ který však obsahuje navíc další předměty – didaktiku, metodiku, povinné hospitace a praxe. Také se dá studovat obor specializovaný vyloženě na divadelní korepetici.

Značný podíl cizinců je dalším velkým rozdílem ve srovnání s ČR. Poměr cizinci vs. domácí je výrazný, umělecké obory studují ze 70 % Asiati, zbytek jsou ostatní evropské národy typu Čech, Rus, Španěl, sem tam Francouz, Polák, Ukrajinec, Angličan... O Němcích

⁹² Sinfonieorchester Basel – Symfonický orchestr Basel

⁹³ Státní orchestr Drážďany

⁹⁴ Arbeitsgemeinschaft der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland – Asociace veřejnoprávních televizních společností Spolkové republiky Německo

⁹⁵ Moskevská státní konzervatoř P. I. Čajkovského

⁹⁶ Petrohradská státní konzervatoř N. A. Rimského-Korsakova

⁹⁷ klavír - umělecký

⁹⁸ klavír - pedagogický

opravdu skoro nevím. Naopak pedagogiku zase studují skoro jenom Němci. A takhle to vypadá na všech hudebních VŠ v Německu.

Možná je to tím, že se u přijímaček na umělecké obory nevyžaduje jazykový diplom, který je zapotřebí na všech ostatních nehudebních VŠ na úrovni minimálně B2. Takže ke studiu hudby se sem nahrne spousta dobře připravených cizinců a Němci nemají šanci.“⁹⁹

4.5.3 Výuka cizinců v Mezinárodní hudební škole ISMFA v Praze

Alena Moravcová (roz. Radová) učila cizince v International School of Music and Fine Arts Prague. Popisuje svoji praxi. *„Během AMU jsem nejprve začala učit a také korepetovat v Mezinárodní hudební škole ISMFA v Praze.¹⁰⁰ Tato škola byla zpočátku spíše agenturou, ale během let se vyvinula v instituci, která parametry školy již naplňovala. Tam jsem učila do roku 2014. To mi přineslo zkušenost se specifickou komunitou cizinců, s dětmi mnohdy z velmi vzdělaných a výborně situovaných rodin, často vyrůstajícími v zajímavém kulturním prostředí, někdy nadprůměrně inteligentními a někdy také ne. Já sama jsem zpočátku neměla ještě úplně vyjasněné metody práce, spíš jsem hledala cesty, jak těmto dětem zpřístupnit klavír pokud možno zábavně, hravě, "bezbolestně". Setkávala jsem se s řadou nových zahraničních výukových materiálů, měla jsem naprostou svobodu co do obsahu i náročnosti výuky, měla jsem možnost přizpůsobovat se naprosto potřebám žáků. Naučilo mě to zvýšené toleranci vůči různým dětským individualitám, ale také jsem při té příležitosti postupně poznávala limity oné "zábavnosti". Některé věci ani při nejlepší metodě, talentu, inteligenci atd. nemohou fungovat, pokud za nimi není i patřičné množství práce a koncentrace ze strany žáka. Takže jedna ze zásad, kterou jsem si z této zkušenosti odnesla je – hledat zábavné a inovativní postupy ANO, ale nikdy NE jako náhradu za nutnou přípravu a cvičení. Učitel musí dát v pravý moment žákovi jasné signály o tom, co mu je připraven a schopen ulehčit během hodiny klavíru a co je naopak jeho úkolem během týdne domácí přípravy, kterou na hodině nelze dohánět. Je dobré i v rámci přátelského a vstřícného přístupu k žákovi stále vnitřně vědět, v čem spočívá má role pedagoga a držet výuku v těchto mezích.*

⁹⁹ KALČEVA Eli. Interview s bývalou žákyní. 2017.

¹⁰⁰ International School of Music and Fine Arts Prague

V rámci ISMFA jsem také připravovala žáky na mezinárodní certifikované zkoušky ABRSM¹⁰¹ – jak z klavíru, tak z hudební teorie. Bylo pro mne zajímavé, že v klavíru klade britský systém zkoušek mnohem větší důraz na stupnice a akordy, v rámci zkoušek se ale nehrají žádné etudy. Přednesy jsou volitelné v rámci předem daného seznamu skladeb a relativně jednodušší, než by člověk očekával při dané kvantitě požadovaných stupnic. Pevnou součástí je relativně obtížná hra z listu a různé sluchové disciplíny, které na českých hudebních školách obvykle nikdo nevyučuje. Od určitého stupně je povinná také znalost hudební teorie, která je srovnatelná s naší konzervatoří (přitom k tomu příslušející stupeň ve hře na klavír se s konzervatoří vůbec nedá srovnávat). Teorie zahrnuje znalost harmonie, hudebních forem, ladění nástrojů a také elementární základy kompozice. To mě částečně inspirovalo v mém přístupu k výuce, ač s některými věcmi v tomto systému nesouzním.

Moc mě bavily například jazzové koncerty, kdy žáci nadaní na populární žánry, jazzovou improvizaci apod. měli možnost vystoupit jednou do roka v doprovodu profesionální jazzové kapely, takže jsem některé své svěřence připravovala i na jejich první improvizací pokusy. No a hlavně ta zkušenost – sedět na podiu s kapelou, komunikovat s ostatními muzikanty, orientovat se v rytmu atd. To bylo perfektní a pro děti obrovsky motivační.“¹⁰²

¹⁰¹ Associated Board of the Royal Schools of Music je mezinárodní studijní program zakončený zkouškou.

¹⁰² MORAVCOVÁ Alena. Interview s bývalou žákyní. 2017.

5 Pedagogické poznatky Aleny Tupé a její současní žáci

5.1 Pedagogické postřehy

Paní učitelka Tupá uvádí několik faktorů, které se podílejí na tom, aby student hrál dobře, uspěl na soutěžích a byl řádně připravený, pokud chce usilovat o přijetí na konzervatoř. *„Je to každopádně jeho obrovské nadání, ale to nestačí. Musí mít i píli a dobré rodinné zázemí. A k tomu se přidává práce učitele. Všechny tyto okolnosti se musí spojit. Jakmile něco chybí, tak už vzniká problém. Žák může být velmi talentovaný, ale pokud nemá vůli cvičit, tak jeho pouhý talent ke krásné hře nestačí. Pokud chybí systematická domácí příprava, tak se klavírista nerozvine. Bez spolupráce rodiny to také nejde. Pokud rodiče nemají zájem, tak vznikají potíže, když je zapotřebí se žákem udělat něco navíc a má strávit ve škole více času.“¹⁰³*

Pedagožka **nejraději učí žáky od nejútlejšího věku**, ale měla i takové, které vedla až před zkouškami na konzervatoř. Podařilo se jí některé připravit třeba za rok ke zkouškám, ve výjimečných případech i za kratší dobu. Mezi ty, kteří chodili na výuku klavíru až před přijímacími zkouškami na konzervatoř, patří například Adam Viktora, absolvent AMU a současný učitel plzeňské konzervatoře.

U takových dětí, které potřebují připravit za krátký čas, je potřeba vědět, že budou cvičit a že mají opravdový zájem. Musí být srozuměny s tím, co taková příprava obnáší, protože je náročná.

Podle jakých notových materiálů v současné době Alena Tupá učí? *„Je to dost individuální, ale pro začátek je základem Klavírní školička od Zdeny Janžurové,¹⁰⁴ tato škola se nám osvědčila. Od stejných autorek je i Nová klavírní škola, která má v současné době čtyři díly.“* Ke skladbám z těchto škol vybírá paní učitelka různé etudy.

Alena Tupá říká: *„Moje teorie je, že každé dítě postupuje jinak, svým individuálním tempem. Někdo hraje ve třetím ročníku látku za druhý cyklus. Jan Dolejš (vyhrál soutěž Junior Prague Note 2016), ten hrál ve třetím ročníku velice náročný repertoár, třeba s ním jsem celou školičku nehrála, protože bychom se zdržovali. Věnovali jsme se jenom určitým*

¹⁰³ TUPÁ Alena. Osobní interview s klavírní učitelkou 29. 6. 2016 – je zdrojem celé této kapitoly.

¹⁰⁴ Klavírní literatura je pojednáno podrobněji v kapitole 2.1 Klavírní školy s metodikou.

věcem, něco přeskočili a místo toho doplnili jinou látku. Když žák nechce cvičit stupnice, tak je dostane hrát alespoň v etudách. Za léta mám zásobu skladbiček a skladeb a vybírám takové, o kterých si myslím, že budou žákovi sedět. Snažím se udělat repertoár „na tělo“. Je špatné, když dítě hraje na soutěži skladbu, kterou nemá zvládnutou, což může být i chyba učitele. Repertoár na soutěže se sice nadsazuje, ale dítě ho musí zvládnout a mít k tomu adekvátní přípravu.“ Technická cvičení volí různě, její žáci nehrají všechny etudy tak, jak jdou za sebou v opusech. Říká, že to, co ona hrála v mládí na konzervatoři, to hrají dnes žáci v pátém ročníku, když jsou dobří klavíristé. Některé děti jsou techničtější, některé jsou lepší ve výrazu, ale nemělo by se v nich pěstovat jen to jedno.

A jak přistupuje ke své třídě? Žáci mají různé schopnosti, jsou to děti soutěžící i nesoutěžící. „*Já si myslím, že to vykládám všem stejně. Postupujeme tak, jak to jde. Jasně, že to člověka víc baví, když vidí, že se dítě zlepšuje. V těch čtyřiceti pěti minutách, co mají v rozvrhu, se věnuji každému stejně. Dřív se nadaným dětem poskytovalo rozšířené vyučování, tato možnost už pár let není a já je učím ve svém volném čase. To je moje rozhodnutí, takže učím dohromady určitě kolem dvaceti hodin.“*

Co je rizikem na cestě k pěknému vystoupení na koncertě nebo na soutěži? „*Jedno riziko je rychlé cvičení. Vedu děti k pomalému cvičení, což je většinou nebaví. Na hodině mají za úkol zahrát jednu pomalu a jednu rychle, abych viděla, že skladbu zahrají i v pomalém tempu.¹⁰⁵ Pak je také riziko, že ve stresu, když chtějí dobře zahrát, nasadí nějaké krkolomné tempo, které už nejde zvládnout.“*

Jaký vybíráte repertoár pro děti, které chtějí jít na konzervatoř? „*K přijímacím zkouškám na konzervatoř je povinný repertoár, který musí uchazeč předvést. Jsou to stupnice dur a moll s velkým rozkladem, pak jsou tam dvě etudy od Cramera nebo se hraje Czerny opus 299, ale připravujeme i Chopina. Dále jsou tam dvojhlasé i trojhlasé symfonie od Bacha, uchazeči hrají už také preludia nebo fugy z Temperovaného klavíru,¹⁰⁶ případně nějakou suitu. Pak je povinná jedna rychlá věta ze sonáty a dva přednesy různého charakteru. Může to být skladba z období romantismu nebo nějaké soudobé dílo. Takové jsou tedy požadavky na zájemce o studium na konzervatoři.“*

¹⁰⁵ Důvody pro cvičení v pomalém tempu uvádí: TICHÁ Libuše. K otázkám klavírní interpretace a pedagogiky: *Hudební výchova 1/2017*. Praha, PedF UK Praha, str. 13, ISSN 1210-3683.

¹⁰⁶ Dobře temperovaný klavír - dva cykly skladeb Johanna Sebastiana Bacha.

Jak skladbu nacvičujete, než ji dovedete k veřejnému předvedení? Po taktech, po kouskách? „*Nejtěžší je naučit se skladbu cvičit. Jestliže žák jenom bezmyšlenkovitě přehrává, tak může hrát dvě hodiny a nenaučí se nic. Něco jiného je, když si to vezme opravdu po taktech. Aby žák věděl, jak má cvičit, tak probereme skladbu nejprve společně v hodině. Dostane zadanou část, kterou se má do další hodiny naučit. A doufejme, že to udělá.*“

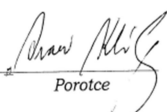
5.2 Současní žáci

Děti ukončující poslední ročník studia na ZUŠ účinkují na absolventském koncertě. Nyní se hodně rozmáhá i trend individuálních absolventských koncertů. Někdo upotřebí repertoár, který hraje u postupových zkoušek, někdo připraví i velice náročné skladby. Mnozí klavíristé se úspěšně zúčastňují celostátních i mezinárodních soutěží (*příloha 6*). Souhrn údajů o žácích je uzavřený k 30. 6. 2016.

Jedním z absolventů je **Sebastian Kuhn**, který nastupuje na konzervatoř studovat hru na trubku. Kromě hry na klavír se věnuje i hře na **bicí v žákovském orchestru Tremolo**.

	Bodové hodnocení a rady poroty
	Kategorie II.
15	Kuhn Sebastián

*Krásná hraní, basová zvuka,
dobrá technika, hodná hudba,
augurované hraní! BRAVO!*

Porotce

Obr. 15 Dopis od poroty

Mnohokrát se zúčastnil národních kol klavírních soutěží, např. získal na **Prague Junior Note 2. cenu a zvláštní cenu za nejlepší interpretaci soudobé hudby**, 1. cenu na Karlovarské rúžičce nebo 2. cenu v ústředním kole soutěže ZUŠ (*příloha 7*). Za svoje výsledky obdržel **zvláštní ocenění v rámci ceny Plzeňský Orfeus 2012 za hru na trubku, klavír a bicí**.

Na absolventském koncertě v Domě hudby 17. 6. 2015 přednesl Sebastian Kuhn Chopinovu Fantazii impromptu cis moll (ta se hraje většinou ve třetím ročníku na konzervatoři), Nocturno e moll, pak Bachovo Preludium a fugu D dur, Capriccio a moll od Bedřicha Smetany, Mozartovu Sonátu a Ježkovo Bugatti step s doprovodem

orchestru. K tomu ještě obtížnou Toccatu od Chačaturjana. Jeho učitelka poznamenává, že **náročný program zahrál výborně** a že dnes hrají velmi těžké skladby mnohem mladší děti, než kdysi.

Obr. 16 Jana Škarbanová s A. Tupou

Jana Škarbanová by také ráda studovala na konzervatoři. Ve školním roce 2016/17 bude absolvovat, další rok bude dělat přijímací zkoušky. V roce 2016 získala **2. cenu na soutěži Pro Bohemia** a čestné uznání za výkon na Beethovenových Teplicích.

Zúčastnila se také **Mezinárodní Novákovy soutěže**. Tam získala **2. cenu**. První místo vyhrál soutěžící ze Slovenska, třetí místo získal Nizozemský účastník, takže ona byla nejlepší českou soutěžící, což je velký úspěch (*příloha 8*).

Soutěžní program Jany Škarbanové byl dlouhý patnáct minut, povinně se hrály Novákovy skladby. Všechny soutěžní kusy se hrají z paměti, takže vystoupení je náročné. V minulých letech soutěžila jako klavíristka i s komorními ansámblly.

Nejmladší soutěžící klavíristkou ve třídě je šestiletá **Amélie Kuhnová**. V roce 2016 získala v jubilejním 25. ročníku soutěže **Prague Junior Note 3. cenu**.

Obr. 17 Jan Dolejš

Jan Dolejš je ve čtvrtém ročníku, v roce 2015 se zúčastnil soutěže **Beethovenovy Teplice**, kde získal druhou cenu, další rok uspěl na mezinárodní soutěži **Pro Bohemia v Ostravě**, byl ohodnocen **třetí cenou**.

Na soutěži **Karlovarská růžička** získal **čtyři roky po sobě vždy první cenu**.

V roce 2016 se zapojil do soutěže **Prague Junior Note**. Soutěžil poprvé, a přesto získal **první cenu**, což je vynikající výsledek (*příloha 9*). Obdržel také v juniorské kategorii hudební ocenění **Plzeňský Orfeus 2014**.

Honzík Dolejš zatím neví, jestli se bude hudbě profesionálně věnovat, rozhodně chce mít klavír jako svého koníčka. Ukončil třetí ročník klavíru, půjde do páté třídy na základní škole a chce se hlásit na gymnázium.

Průsečíkem různých životních cest absolventů a současných žáků Aleny Tupé se stal koncert s názvem **Setkání generací**. V Domě hudby dne 4. 11. 2015 vystoupili absolventi AMU **MgA. Zuzana Bouřilová** a **MgA. Jiří Pešek**, současný divadelní korepetitor. Dalším účinkujícím byla **Eli Kalčeva**, studentka vysoké umělecké školy *Hochschule für Musik Carl Maria von Weber v Drážďanech*, nejmladším klavíristou na pódiu byl **Jan Dolejš**. **Všichni jsou držiteli Plzeňského Orfea**.

Váženým hostem koncertu byl klavírní virtuóz a **profesor HAMU Ivan Klánský** (*příloha 10*).

Koncert byl setkáním profesionálních hudebníků i nadějných studentů, kteří dostali na základní umělecké škole klavírní vzdělání od Aleny Tupé. Jejich vystoupení bylo zážitkem pro publikum a potěšením pro jejich bývalou učitelku.

Obr. 18 Setkání generací

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo shromáždit a zpracovat faktografický materiál o Aleně Tupé a jejích žácích a zachytit hudební vývoj některých jejích absolventů.

Shromážděním dat z různorodých pramenů se podařilo získat o pedagožce dostatek informací. Kromě kronik čerpá práce z dobových novinových článků, koncertních programů, různých veřejných rejstříků. Někdy byly informace obsaženy ve výročních zprávách škol, případně pomohly i zápisy z jednání městského nebo krajského úřadu. Pokud to bylo možné, tak jsou údaje uváděné v práci ověřeny z více zdrojů.

Životopis Aleny Tupé vychází z rodinných údajů a popisuje její učitelské působení mimo Plzeň i na ZUŠ B. Smetany v Plzni. Vliv na žáky je v další části komentován výpověďmi absolventů. Podrobně je zachyceno doprovázení Plzeňského dětského sboru, které je doplněno i citacemi z novinových článků. Součástí práce jsou pedagogické poznatky Aleny Tupé a zdokumentování úspěchů jejích žáků.

Zmapovat osudy dřívějších absolventů bylo poněkud obtížné a lépe se dohledávali aktivní hudebníci. Snažila jsem se oslovit všechny bývalé žáky a žákyně, i když u některých jsem předpokládala velké pracovní vytížení a nedostatek času na případnou korespondenci. U dívek komplikovalo situaci, že se provdaly, nové příjmení se nedalo vypátrat a o některých byly k dispozici jen záznamy týkající se hry na klavír v dětských letech. Nejprůnosnějším materiálem byla osobní korespondence a poskytnuté rozhovory.

Uvedené obrázky z kronik musely být upraveny v programu Photoshop, protože černobílé fotografie často nebyly dost ostré a navíc po létech fotopapír zežloutl.

Ke všem absolventům je přiřazen rok absolutoria v ZUŠ a u těch, kteří po konzervatoři studovali hudbu i na vysoké škole (AMU, JAMU, ZČU nebo Univerzitu Karlovu v Praze), jsou dohledány a citovány jejich bakalářské a diplomové práce.

Práce vyzdvihuje to, co je pro daného absolventa nebo absolventku charakteristické – mnoho z nich se věnuje pedagogické činnosti, další koncertují, vydávají knihy a CD. Někteří učitelé připravují žáky na soutěže, jiní se zaměřují na zpřístupnění hudby co nejširším vrstvám.

Limitujícím faktorem pro širší zpracování úkolu byl předepsaný maximální počet stran. Zadání bakalářské práce považuji za splněné jak v části o klavírní pedagožce Aleně Tupé, tak i v části o jejích absolventech.

Kapitolou vzniklou nad rámec zadání je shrnutí zahraničních zkušeností absolventů. Jejich osobní zážitky z vyučování v jiných zemích pokládám za velmi zajímavé a inspirativní.

Většina bývalých žáků působí v českém základním uměleckém školství. Chtěla bych také ocenit jejich záslužnou každodenní práci s běžnými žáky a poděkovat všem za jejich osobní příběhy.

Paní Alena Tupá za svoji učitelskou kariéru připravila pro vstup na konzervatoř 25 dětí. V současné době učí tři dny v týdnu a s elánem připravuje svoje klavíristy na účinkování v soutěžích i na koncertní vystoupení.

Přeji jí pevné zdraví a hodně radosti z jejích žáků.

Resumé

Tato bakalářská práce mapuje pedagogickou dráhu a výsledky vyučování klavírní učitelky paní Aleny Tupé. Popisuje také další hudební rozvoj jejích absolventů.

První část textu je věnována životopisu pedagožky a zkušenostem, které získala během svého působení v učitelské profesi, zejména v Základní umělecké škole B. Smetany v Plzni.

Druhá část práce je zaměřena na životní příběhy bývalých žáků, kteří se pod vedením Aleny Tupé připravili k přijímacím zkouškám na konzervatoř a tam dále pokračovali ve studiu. Mnoho z nich studovalo hudbu i na vysoké škole, převážná většina v současné době učí klavírní hru, někteří koncertují nebo se věnují vědecké práci, další mají praxi i v zahraničí.

Práce zahrnuje také úspěchy současných žáků.

Zpracování tématu vychází z rozhovoru s Alenou Tupou a z korespondence s jejími absolventy.

Summary

The bachelor work is focused on the piano teacher Mrs. Alena Tupá and her pedagogical career as well as the results of her work. The paper also describes musical development of her graduates.

The first part is dedicated to her biography and the experience, she has acquired during her teaching practise, particularly at the art school Základní umělecká škola B. Smetany in Pilsen.

The second part concerns itself with life stories of her former students who had been led by her and successfully passed entrance exams to a conservatory. Many of those students pursued their musical career studying at university. The majority of them has been teaching piano playing. Some of them occupy themselves with either performing in a concert or with musicology, and the others work in music education abroad.

The work also includes achievements of the teacher's contemporary pupils.

The paper has been based on my interview with Alena Tupá as well as the correspondence that I carried out with a number of her graduates.

Seznam použité literatury a pramenů

Knižní a časopisecké zdroje

- [1] 10 let Plzeňského dětského sboru. Plzeň: Městské kulturní středisko, 1990.
- [2] 30 let Plzeňského dětského sboru. Plzeň: Plzeňský dětský sbor, 2010.
- [3] Archiv Aleny Tupé za období 1985–2016.
- [4] BOROVÁ, Milada. *Od peřinky ke Školičce a ještě trochu dále*. Praha: Panton International, 2004.
- [5] FIALA, Jaroslav. *Plzeňský dětský sbor*. Plzeň: J. Fiala, 2012. ISBN 978-80-260-3216-8.
- [6] JANŽUROVÁ, Zdena a Milada BOROVÁ. *Klavírní školička pro děti 4–7 leté: pedagogická publikace s metodickým návodem pro výuku předškolních a raně školních dětí na LŠU se zaměřením i ke čtyřruční hře a ke hře z listu*. 3. uprav. vyd. Ilustroval Josef PALEČEK. Praha: Panton, 1989.
- [7] JANŽUROVÁ, Zdena a Milada BOROVÁ. *Nová klavírní škola*. Praha: Panton International, 2001.
- [8] JUDOVINA-GAL'PERINA, Tat'jana Borisovna. *U klavíru bez slz, aneb jsem pedagog dětí*. Brno: LYNX, 2000. ISBN 80-902932-0-4.
- [9] Kronika Plzeňského dětského sboru za období 1980–2005 (4 díly).
- [10] Kronika Základní umělecké školy B. Smetany za období 1974–2008 (6 dílů).
- [11] OPLIŠTILOVÁ, Iva a Zuzana HANČILOVÁ. *Klavírátky*. Ilustrovala Marta KELLEROVÁ. Praha: Editio Bärenreiter Praha, 2009.
- [12] SVOBODOVÁ, Liana. *Pedagogika a metodika klavírní hry*. Ostrava: Repronis, 2006. ISBN 8073291134.
- [13] ŠIMKOVÁ, Ludmila. *Klavírní prvouka*. 4. vyd. , Praha: Editio Bärenreiter Praha, 2008.
- [14] ŠIMKOVÁ, Ludmila. *Klavírní prvouka: metodické poznámky*. Praha: Editio Bärenreiter Praha, 2003. ISBN 80-86385-19-1.
- [15] TICHÁ, Libuše. *K otázkám klavírní interpretace a pedagogiky: Hudební výchova I/2017*. Praha, PedF UK Praha, ISSN 1210-3683.
- [16] TICHÁ, Libuše. *Slyšet a myslet u klavíru: práce na rozvoji talentu interpreta – klavíristy*. Praha: Akademie múzických umění, 2009. Hudební pedagogika. ISBN 9788073311513.
- [17] VLASÁKOVÁ, Alena. *Klavírní pedagogika: první kroky na cestě ke klavírnímu umění*. 2. přeprac. vyd. Praha: Nakladatelství AMU, 2003. ISBN 8073310058.
- [18] Výroční zprávy Základní umělecké školy B. Smetany za období 2011–2015.

Elektronické zdroje¹⁰⁷

- [19] elektronická kronika Základní umělecké školy B. Smetany za období 2000–2004
- [20] http://i0.wp.com/plzen.cz/wp-content/uploads/2015/02/plzen_cz_1424113478_2273.jpg?resize=696%2C467
- [21] https://im.novinky.cz/mynews/598/115986-top_foto1-y028e.jpg
- [22] <http://hf.jamu.cz/studium/metodcentrum.html>
- [23] <http://knihovna.pedf.cuni.cz/diplomky/khv02.htm>
- [24] <http://pianissimo.cz/>
- [25] http://plzensky.denik.cz/kultura_region/adam-viktora-zelenka-je-genius-20130301.html
- [26] <http://spiralatheatreshow.eu/files/foto/veru.jpg>
- [27] <http://vis.idu.cz/ProductionDetail.aspx?id=10623&tab=photo&print=1>
- [28] <http://www.casopisharmonie.cz/>
- [29] <http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/>
- [30] http://www.jamu.cz/documents/hf/bulletin2008_final.pdf
- [31] http://www.jamu.cz/vyhledavani/absolventi_hf.html
- [32] <http://www.janabalasovatrckova.estranky.cz/>
- [33] <http://www.jiripesek-piano.estranky.cz/>
- [34] <http://www.klavihratky.cz/metodika.htm>
- [35] <http://www.konzervatorplzen.cz/konzervator-plzen-vyucujici.php>
- [36] <https://www.nibiru-publishers.com/>
- [37] <https://www.pf.jcu.cz/education/theses/2001/hudeb.php>
- [38] http://www.zuskladovy.cz/images/foto_vyucujici/Peskova_Lenka.jpg
- [39] <http://www.zustremosna.cz/repository/Image/galerie/thumbs/zus-t-6.12.-059-thumb.jpg>
- [40] <http://www.zuszatec.cz/zamestnanec/radka-zockova>
- [41] http://www.zuszbiroh.cz/data/editor/234cs_1.jpg?gcm_date=1474818267
- [42] <http://www.zuszbiroh.cz/informace-o-skole/zamestnanci/urbanova-nadezda/>
- [43] <http://zusholysov.cz/wp-content/uploads/2014/06/stepan.jpg>

¹⁰⁷ kontrola aktuálnosti všech elektronických zdrojů [cit. 5. 3. 2017]

Seznam obrázků a jejich zdrojů

Obrázek	1	zdroj [3].....	strana	8
Obrázek	2	zdroj [9]	strana	16
Obrázek	3	zdroj [9]	strana	17
Obrázek	4	zdroj [9]	strana	17
Obrázek	5	zdroj [9]	strana	18
Obrázek	6	zdroj [9]	strana	18
Obrázek	7	zdroj [9]	strana	18
Obrázek	8	zdroj [9]	strana	20
Obrázek	9	zdroj [42]	strana	23
Obrázek	10	zdroj [25]	strana	30
Obrázek	11	zdroj [38]	strana	40
Obrázek	12	zdroj [26]	strana	41
Obrázek	13	zdroj [43]	strana	42
Obrázek	14	zdroj [39]	strana	44
Obrázek	15	zdroj [3]	strana	55
Obrázek	16	zdroj [3]	strana	56
Obrázek	17	zdroj [20]	strana	56
Obrázek	18	zdroj [21]	strana	57

Seznam zkratek

AMU	Akademie múzických umění
DJKT	Divadlo Josefa Kajetána Tyla v Plzni
HAMU	Hudební a taneční fakulta AMU
JAMU	Janáčkova akademie múzických umění
LŠU	lidová škola umění
SŠ	střední škola
VŠ	vysoká škola
ZČU	Západočeská univerzita v Plzni
ZUŠ	základní umělecká škola

Seznam příloh

příloha	1	Absolventi přijatí na konzervatoř	strana	I
příloha	2	Dopis absolventkám	strana	II
příloha	3	PhDr. Alena Jakubcová, Ph.D.	strana	III
příloha	4	MgA. Adam Viktora	strana	IV
příloha	5	MgA. Adéla Hasmanová	strana	VII
příloha	6	Umístění současných žáků v soutěžích	strana	VIII
příloha	7	Sebastian Kuhn	strana	IX
příloha	8	Jana Škarbanová	strana	X
příloha	9	Jan Dolejš	strana	XI
příloha	10	Program koncertu Setkání generací	strana	XII

Příloha 1 Absolventi přijatí na konzervatoř

Ukončení ZUŠ (LŠU)	jméno absolventa	další studium	současné působiště	profese
1971/72	Naděžda Urbanová (roz. Dlouhá)		ZUŠ B. Smetany, Plzeň	učitelka klavíru
1974/75	PhDr. Alena Jakubcová (roz. Vainfurtová), Ph.D.	FF UK	Institut umění – Divadelní ústav	muzikoložka
1975/76	Zuzana Fryčková (roz. Holečková)		ZUŠ Dobruška	učitelka klavíru
1977/78	Eva Tupá (roz. Uzlová)		ZUŠ Blovice	ředitelka ZUŠ, učitelka klavíru
1979/80	MgA. Vojtěch Novák	AMU	Konzervatoř Plzeň	zástupce ředitele varhaník
1980/81	Marcela Kovarik (roz. Holečková)		Německo, Mnichov	učitelka klavíru
1980/81	MgA. Simona Ličmanová	JAMU	pravděpodobně zahraničí	
1982/83	Mgr. Jana Balašová (roz. Trčková)	UK	DAMU Praha konzervatoř Praha	učitelka zpěvu a sbormistryně
1985/86	Petra Ryplová		nepodařilo se kontaktovat	
1986/87	Alena Dědičová		nepodařilo se kontaktovat	
1987/88	MgA. Adam Viktora	AMU	Konzervatoř Plzeň, Ensemble Inégal	dirigent, varhaník a učitel
1988/89	Mgr. Jana Karlíčková (roz. Raušerová)	PF ZČU	2. ZŠ, Plzeň	učitelka HV, AJ
1989/90	Mgr. Radka Žočková (roz. Mukenšnáblová)	PFJČU	ZUŠ Žatec	učitelka klavíru
1990/91	Mgr. Hana Engelthalerová (roz. Zusková)	UK	ZUŠ B. Smetany, Plzeň	učitelka klavíru
1993/94	MgA. Alena Moravcová (roz. Radová)	AMU	ZUŠ Dobruška	učitelka klavíru
1992/93	Mgr. Andrea Vaňková	PF ZČU	nepodařilo se kontaktovat	
1997/98	Barbora Benešová		Irsko, Dublin	učitelka klavíru
1997/98	Bc. Lenka Pešková	PF ZČU	ZUŠ Klatovy	učitelka klavíru
1998/99	Bc. Veronika Roudová	PF ZČU	ZUŠ Hořovice	učitelka klavíru
1998/99	BcA. Štěpán Slavík	JAMU	ZUŠ B. Smetany, Plzeň	učitel klavíru
2001/02	MgA. Jiří Pešek	AMU	DJKT Plzeň, ZUŠ Chválenická, Plzeň	divadelní korepetitor učitel klavíru
2002/03	MgA. Zuzana Bouřilová	JAMU	ZUŠ Hořovice	učitelka klavíru
2003/04	MgA. Adéla Hasmanová	AMU	Plzeň	lektorka aerobiku
2008/09	Eli Kalčeva	VŠ	Hochschule für Musik Carl Maria von Weber, Drážďany	studentka oboru umělecký klavír
2014/15	Sebastian Kuhn	SŠ	Konzervatoř, Plzeň	student oboru trubka

Příloha 2

Dopis absolventkám

Vážená paní učitelko,

píšu bakalářskou práci o absolventech a absolventkách klavírní učitelky paní Aleny Tupé z Plzně. Našla jsem mezi jmény bývalých žáků i Vaše příjmení.

Studuji na Pedagogické fakultě v Plzni obor hudba se zaměřením na vzdělávání. Paní učitelku Tupou pamatuji jako korepetitorku naší pěvecké třídy v ZUŠ B. Smetany i jako klavíristku Plzeňského dětského sboru. Proto jsem si také toto téma vybrala, když se objevilo mezi možnými zadáními bakalářských prací.

Dovoluji si Vás poprosit o zaslání informací o Vaší profesní kariéře – v příloze jsem uvedla několik okruhů otázek, které Vám snad trochu pomůžou.

Pokud Vás zdržuje psaní odpovědi, tak Vám mohu zavolat a můžeme komunikaci vyřídit krátkým hovorem. V tom případě Vás poprosím o telefonní číslo.

Děkuji mockrát za případnou spolupráci.

S pozdravem Veronika Růžičková, Plzeň

-----Příloha mailu:-----

Dobrý den,

prosím Vás o informaci ohledně Vaší profesní dráhy, stačí 10 vět, ale může být i více, pokud chcete přispět svými zkušenostmi.

Ráda zaznamenám cokoliv z následujících oblastí: Vaše vzpomínky na hodiny klavíru v dětství u paní učitelky Tupé případně, zpěv v Plzeňském dětském sboru, zkoušky na konzervatoř (např. Váš repertoár k talentovým zkouškám), dále něco o Vašem studiu na konzervatoři - např. nějakou skladbu z Vašeho absolventského programu, zmínky o hudebních aktivitách, koncertech, případně účasti v soutěžích. Dále mě zajímá, kde všude jste učila, Vaše současné zaměstnání, jaké předměty učíte (klavír, nauka, vedení komorních souborů nebo sborů, korepetice pro jiné nástrojové třídy nebo sbory – jejich názvy), případně hudební činnost v kapelách, ansámblech apod. Jak přistupujete k práci s dětmi, jestli se Vám něco zvláštního osvědčilo – zpívání, rytmické hry, poslech, tanec atd.; jak děti motivujete nebo cokoliv jiného, o co se opíráte při své práci s dětmi. Jakou hudbu máte ráda, co Vás baví na práci s klavíristy. Uvítám cokoliv, co nějak Vy osobně vztahujete k hudbě, nebo k paní učitelce Tupé, staré i současné fotky, např. Vy a Vaši žáci na koncertě apod.

Získané informace buď budu citovat s uvedením Vás jako zdroje, nebo volně parafrázovat, případně uvedu nějakou zmínku v širším kontextu.

Děkuji

S pozdravem Veronika Růžičková

Příloha 3

PhDr. Alena Jakubcová, Ph.D. – příklady publikační činnosti a řešených projektů

Příklady publikační činnosti:

JAKUBCOVÁ, Alena. *Starší divadlo v českých zemích do konce 18. století: osobnosti a díla*. Praha: Divadelní ústav, 2007. Česká divadelní encyklopedie. ISBN 978-80-7008-201-0.

JAKUBCOVÁ, Alena, Jitka LUDVOVÁ a Václav MAIDL, ed. *Deutschesprachiges Theater in Prag: Begegnungen der Sprachen und Kulturen*. Prag: Theatre Institute, 2001. ISBN 80-7008-111-2.

JAKUBCOVÁ, Alena a Matthias Johannes PERNERSTORFER, ed. *Theater in Böhmen, Mähren und Schlesien: von den Anfängen bis zum Ausgang des 18. Jahrhunderts : ein Lexikon*. Neu bearbeitete, deutschsprachige Ausg. Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften in Kooperation mit Institut umění – Divadelní ústav, 2013. Theatergeschichte Österreichs. ISBN 978-3-7001-6999-4.

ROMAGNOLI, Angela, CARACI VELA, Maria, Alena JAKUBCOVÁ a Jiří KROUPA, ed. *Kritika hudebního textu: metody a problémy hudební filologie*. Praha: KLP-Koniasch Latin Press, 2001. Clavis monumentorum musicorum Regni Bohemiae, 1. ISBN 80-85917-57-2.

Příklady řešených projektů:

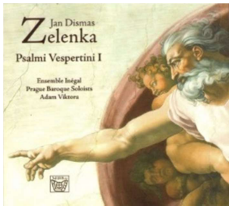
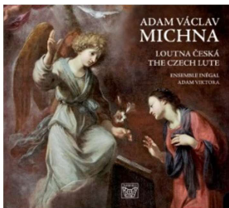
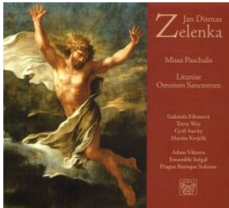
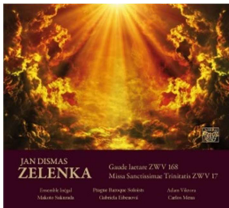

Česká divadelní encyklopedie

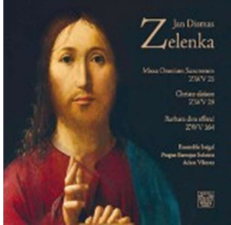
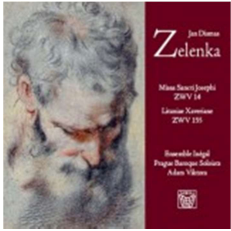
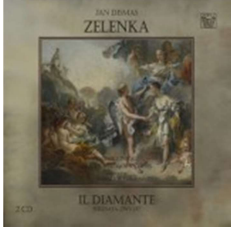
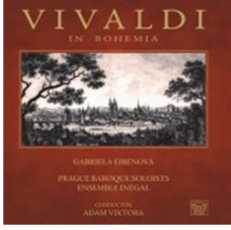

Cesta k divadlu – výzkum divadelních cedulí (2016–2020)

Dějiny staršího divadla do konce 18. století

Příloha 4

MgA. Adam Viktora – diskografie

Rok a foto přebalu	Autor a skladby	Interpreti
2015 	Jan Dismas Zelenka: Psalmi Vespertini	Ensemble Inégal, Prague Baroque Soloists, Lenka Cafourková – soprán, David Erler – kontratenor, Tobias Hunger – tenor, Lisandro Abadie – bas, Martin Vacula – bas (25), Julian Redlin – bas (25), Jiří Miroslav Procházka – bas (25), Adam Viktora – dirigent
2015 	Adam Václav Michna: Loutna česká	Ensemble Inégal, Gabriela Eibenová – canto I, Daniela Čermáková – canto II, Adam Viktora – dirigent
2013 	Jan Dismas Zelenka: Missa Paschalis ZWV 7, Litaniae Omnium Sanctorum ZWV 53	Ensemble Inégal, Prague Baroque Soloists, Gabriela Eibenová – soprano, Terry Wey – alto, Cyril Auvity – tenor, Marian Krejcik – bass, Adam Viktora – conductor
2012 	Jan Dismas Zelenka: Gaude laetare ZWV 168, Missa Sanctissimae Trinitatis ZWV 17	Ensemble Inégal, Prague Baroque Soloists, Gabriela Eibenová – soprano, Carlos Mena – alto, Makoto Sakurada – tenor Adam Viktora – conductor
2012 	Benjamin Britten: Ceremony of Carols; Arvo Pärt: Two lullabies, Salve Regina	Ensemble Inégal, Kateřina Englichová – harfa Adam Viktora – dirigent

Rok a foto přebalu	Autor a skladby	Interpreti
<p>2011</p> 	<p>Jan Dismas Zelenka: Missa Omnium Sanctorum ZWV 21, Christe eleison ZWV 29, Barbara dira effra! ZWV 164</p>	<p>Ensemble Inégal, Prague Baroque Soloists, Adam Viktora – dirigent</p>
<p>2010</p> 	<p>Jan Dismas Zelenka: Missa Sancti Josephi ZWV 14, Litaniae Xaverianae ZWV 155</p>	<p>Ensemble Inégal, Prague Baroque Soloists, Adam Viktora – dirigent</p>
<p>2009</p> 	<p>Jan Dismas Zelenka: Ildiamante, serenata ZWV 177</p>	<p>Ensemble Inégal, Prague Baroque Soloists, Adam Viktora – dirigent</p>
<p>2009</p> 	<p>Vivaldi in Bohemia Antonio Vivaldi: Magnificat RV 610b, Laudate pueri RV 600, Salve Regina RV 617</p>	<p>Ensemble Inégal, Prague Baroque Soloists, Adam Viktora – dirigent</p>
<p>2008</p> 	<p>Jan Josef Ignác Brentner: Vesperae cum ordinariis psalmis, Hymnodia divina</p>	<p>Ensemble Inégal, Prague Baroque Soloists, Adam Viktora – dirigent</p>

Rok a foto přebalu	Autor a skladby	Interpreti
2007 	Jan Dismas Zelenka: Missa Purificationis Beatae Virginis Mariae, Litaniae lauretanae „Consolatrix afflictorum“	Ensemble Inégal, Adam Viktora – dirigent
2005 	Jan Dismas Zelenka: Il serpente di bronzo	Ensemble Inégal, Adam Viktora – dirigent
2003 	Music of Baroque Bohemia Jan Josef Ignác Brentner: Offertoria, moteta a duchovní árie	Ensemble Inégal, Adam Viktora – dirigent
2001 	Antonín Dvořák: Mass in D major, Op. 86, Three Spiritual Songs, Op. 19b, Organ compositions	Ensemble Inégal, Adam Viktora – dirigent

Zdroj: http://www.inegal.cz/index.php/Our_CDs_samples

Příloha 5

MgA. Adéla Hasmanová – program absolventského koncertu na HAMU

Ludwig van Beethoven (1770–1827)

Sonáta c moll op. 13

Grave, Allegro di molto e con brio

Adagio cantabile

Rondo (Allegro)

Johannes Brahms (1833–1897)

Tři Intermezza op. 117

Andante moderato

Andante non troppo e con molto espressione

Andante con moto

Claude Debussy (1862–1918)

Suite bergamasque

Prélude

Menuet

Clair de lune

Passpied

Edvard Hagerup Grieg (1843–1907)

Sonáta c moll pro housle a klavír op. 45

Allegro molto ed appassionato

Allegretto espressivo alla romanza

Allegro animato

Adéla Hasmanová se narodila v Plzni a hře na klavír se začala věnovat ve čtyřech letech. První hudební vzdělání získala ve třídě MgA. Aleny Tupé na ZUŠ B. Smetany v Plzni. V šesti letech zvítězila na soutěži klavíristů do 12-ti let v Karlových Varech. Zúčastnila se také soutěže Prague Junior Note, kde získala 2. cenu a cenu CHF za nejlepší provedení soudobé české skladby. V roce 2004 se stala vítězkou soutěže Konzervatoře Plzeň, kde ve stejném roce zahájila studium ve třídě MgA. Věry Müllerové. V roce 2005 se zúčastnila soutěže „Čtyři ruce na klávesách“ v Karlových Varech, kde spolu s Michaelou Svobodovou získaly 2. cenu. Ve stejném roce absolvovala klavírní kurzy v Týně nad Vltavou, kde studovala pod vedením MgA. Zbyňky Marušky a MgA. Moniky Tugendlieblové. V roce 2006 získala 2. cenu na 14. Ročníku mezinárodní klavírní soutěže F. Chopina v Polsku a v témže roce také získala 2. cenu na soutěži Pro Bohemia v Ostravě. V roce 2007 se zúčastnila mezinárodní klavírní soutěže Concorso de Piano ve španělském San Sebastianu, kde získala 3. cenu. Na konzervatoři v Plzni se věnovala i studiu komorní hry, kde spolupracovala např. s akordeonistou Radkem Dlouhým nebo houslistou Markem Pavelcem.

V roce 2010 se stala studentkou Akademie múzických umění v Praze, kde studuje ve třídě doc. Františka Malého. O rok později navázala spolupráci se zpěvačkou Jitkou Rosypalovou, se kterou v rámci komorní hry spolupracuje dodnes. V květnu roku 2014 se zúčastnila mezinárodních klavírních kurzů ve Strasbourgu pod vedením Borise Bermána a Masterclass s pianistkou Claire Deséert na Conservatoire national supérieure de musique v Paříži. V uplynulém roce absolvovala zahraniční stáž na Académie supérieure de musique ve Strasbourgu, kde studovala ve třídě Amy Lin. Během své stáže se zúčastnila i několika Masterclass, například pod vedením Michela Gaechtera, nebo Jana Michielse. Ve Strasbourgu vystoupila i v rámci několika koncertů pořádaných Académie supérieure de musique.

Zdroj: studijní oddělení HAMU

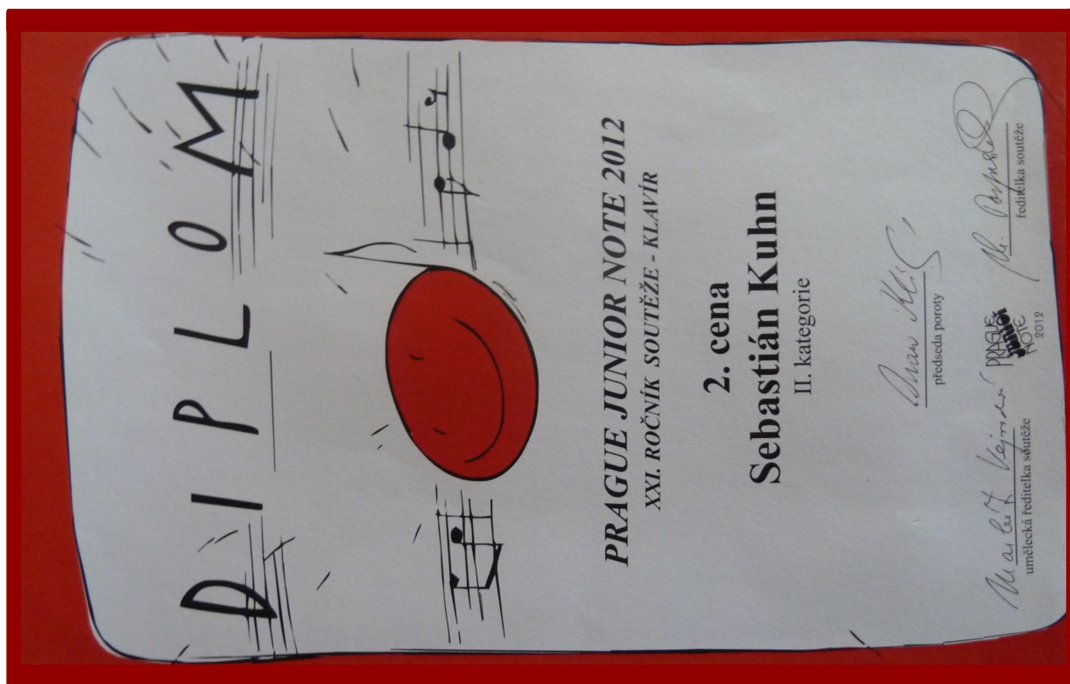
Příloha 6

Umístění současných žáků v soutěžích

soutěž	soutěžící	umístění	kategorie
Prague Junior Note 2012	Sebastian Kuhn	2. cena a zvláštní cena za nejlepší interpretaci soudobé hudby	II.
	Kateřina Šálková	čestné uznání I. stupně	I.
Karlovarská růžička 2012	Jana Škarbanová	1. cena	II.
	Kateřina Šálková	1. cena	II.
	Sebastián Kuhn	1. cena	III.
Karlovarská růžička 2013	Jan Dolejš	1. cena	I.
	Jana Škarbanová	3. cena	III.
Ústřední kolo soutěže ZUŠ Praha 2013	Jan Dolejš	2. cena a zvláštní cena poroty za interpretaci skladeb Petra Ebena	0.
	Barbora Ptáková	čestné uznání	I.
	Jana Škarbanová	3. cena	IV.
	Sebastian Kuhn	2. cena	VI.
Prague Junior Note 2014	Sebastián Kuhn	čestné uznání	III.
Karlovarská růžička 2015	Jan Dolejš	1. cena	III.
	Petra Kaštánková	3. cena	I.
Prague Junior Note 2015	Jana Škarbanová	čestné uznání 1. stupně	III.
Beethovenovy Teplice 2015	Jan Dolejš	2. cena	I.
	Jana Škarbanová	čestné uznání	II.
Pro Bohemia 2016 (Ostrava)	Jan Dolejš	3. cena	1.
	Jana Škarbanová	2. cena	II.
Prague Junior Note 2016	Amélie Kuhnová	3. cena	0.
	Jan Dolejš	1. cena	2.
Mezinárodní Novákova klavírní soutěž 2016	Jana Škarbanová	2. cena	2.

Příloha 7

Sebastian Kuhn – výsledky soutěže Prague Junior Note 2012

Zdroj: porota soutěže Prague Junior Note

Hrou na klavír se budu živit, plánuje čtrnáctiletá umělkyně

PLZEŇ Rok 2016 neměl za sebou ani polovinu, ale čtrnáctiletá plzeňská klavíristka Jana Škarbanová už mohla hovořit o úspěšné sezoně. Od ledna totiž získala hned tři ocenění na významných mezinárodních klavírních soutěžích - čestné uznání na Beethovenových Teplicích, druhou cenu na soutěži Pro Bohemia v Ostravě a v polovině května excelovala na Mezinárodní Novákové klavírní soutěži v Kamenici nad Lipou, kde, druhá nejmladší ve své kategorii, získala druhé místo za o rok starším klavíristou z bratislavské Církevní konzervatoře. Ve své kategorii byla nejlepší českou účastnicí, porota navíc ve-

mi oceňovala její provedení Chopinova Nocturna cis moll. Sympatická klavíristka obstála v silné mezinárodní konkurenci i mezi studenty specializovaných hudebních středních škol.

„Chopina mám nejraději, ale hraju ráda i další skladatele. Beethovena, Bacha, Nováka. Teď studuji nové Bedřicha Smetanu a Mozarta. A začínám cvičit Monteky a Kapulety Sergeje Prokofjeva, ale ty zatím jen sama pro sebe, u pani učitelky na hodině je teprve budu hrát.“

Klavír studuje na Základní umělecké škole Bedřicha Smetany v Plzni u Aleny Tupé, u níž s klavírem začíná

li mnozí dnešní posluchači hudebních škol a klavíriste.

„Ani Jana nepřemýšlí o hře na klavír jinak než jako o své budoucí profesi. „Už ve čtvrté třídě jsem si řekla, že budu jednou učit hrát děti na klavír, jako moje pani učitelka. A nepustilo mě to. Doufám, že se do stanu na konzervatoř a ráda bych pak studovala i na AMU, když mi to přijde.“ říká Jana, která v současné době chodí do 31. základní školy v Plzni.

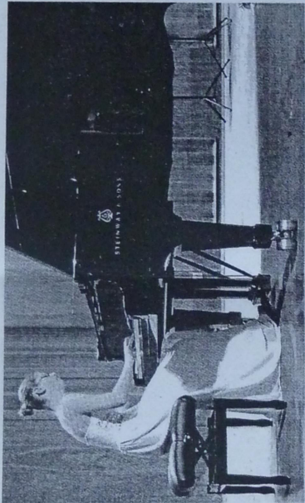
Ke klavíru ji přivedla maminka. „Občas si ještě zahrájeme čtyřruč. Stroj nehrájí, ale vždycky mi drží palce a moc mi pomáhají, tatínke

s maminkou se mnou jezdí na soutěže.“ říká Jana.

Soutěží od svých deseti let, účastnila se Karlovarské růžičky či Prague Junior Note a z obou klavírních klání si pravidelně přivážela cenu. Věnuje se i komorní hře, s komorním souborem se v minulých letech probíjela i na první mist v krajském kole. „Na soutěže je čím víc lidí, tím víc lidí, když mám vždycky třetí místo, ale stoupnu na jeviště, nějak to z mě spadne.“ říká.

Žádný úspěch není zadarmo. Jar cvičí denně až dvě hodiny.

— Gabriela Špalková
spolupracovnice redakce

Jana Škarbanová Nadějná plzeňská klavíristka už dnes může hovořit o velmi úspěšné sezoně. Foto: archiv J. Škarbanové

Desetiletý klavírista sbírá prestižní ceny

PLZEŇ Teprve desetiletý plzeňský klavírista Jan Dolejš, který je od loňského roku držitelem prestižního ocenění Plzeňský Orfeus junior, potvrzuje i nadále svůj nevšední talent. V letošním školním roce nasbíral řadu významných cen a jeho úspěšné tažení sezonou vyvrcholilo v minulých dnech. Získal totiž první cenu ve druhé kategorii na jubilejním 25. ročníku soutěže Prague Junior Note 2016, pořádané světově proslulým klavíristou Ivanem Klánským. O úspěchu plzeňské naděje rozhodla mezinárodní porota.

Tato cena je pro Jana Dolejše proza-

tím tou největší trofejí, ačkoliv další mu přinesly rovněž nemalé úspěchy.

Na mezinárodní soutěži pro mladé pianisty Beethovenovy Teplice získal v únoru ve své kategorii druhé místo, v dubnu na 14.ročníku mezinárodní interpretační soutěže Pro Bohemia Ostrava 2016 obdržel třetí cenu a prvenství zaznamenal v národní soutěži Karlovarská růžička letos na jaře, kde se takto skvěle umístil již po čtvrté.

Honzik, žák 4. třídy 7. ZŠ v Plzni, začal hrát v pěti letech, nikoliv však na klavír, ale po vzoru staršího brat-

ra Šimona na keyboard. A hned rok nato získal v celostátním kole první cenu. Současně však začal v té době hrát i na klavír v ZUŠ B. Smetany u

„Baví mě, že klavír je dynamický nástroj, kde můžu vyjádřit svůj cit i rychlost hry. Také mě baví, když mě lidé poslouchají.“

Aleny Tupé a tento hudební nástroj u Honzika nakonec zvítězil. „Baví mě, že klavír je dynamický nástroj, kde můžu vyjádřit svůj cit. Také mě baví, když mě lidé poslouchají a líbí se jim to,“ usmívá se mladý pianista. Na potlesk publika si Honzík začal zvykat velmi brzy - jako držitel Orfea hrál s Plzeňskou filharmonií, s velkým úspěchem vystupoval rovněž na komorním koncertě Setkání generací v Domě hudby spolu s Ivanem Klánským. A samozřejmě - každá soutěž je vlastně velkým koncertem. „Všude se mnou jezdí rodiče i paní učitelka, bez které by to vůbec nešlo,“ usmívá se Honzík.

Nadaný klavírista hraje rád klasiku i jazz. „Mám rád Chopina, Mozarta, Bacha, Duška nebo Pescettiho, baví mě taky moderní klasika a jazz. Třeba skladby Milana Dvořáka, Scotta Joplina, Gillocka. Po letošních soutěžích si začínám s paní učitelkou Tupou připravovat nové skladby, například právě od Mozarta a Chopina. Možná se ještě do konce letošního roku zúčastním další soutěže, ale to zatím nebudu prozrazovat. Jen řeknu, že je mezinárodní a u nás prý nejlepší. A snad budu hrát i v příštím roce na pravidelné soutěži základních uměleckých škol,“ plánuje.

A bude jednou studovat konzervatoř a stane se profesionálním klavíristou? „To zatím nevím, ale určitě klavír zůstane mým velkým koníčkem,“ říká rozhodně Honzík.

— Gabriela Špalková
spolupracovnice redakce

Nadějný hudebník Desetiletý plzeňský klavírista Jan Dolejš patří mezi největší hudební talenty regionu. Foto: archiv J. Dolejše

Zdroj: archiv Aleny Tupé

Příloha 10

Program koncertu Setkání generací

Setkání generací

4. 11. 2015 – 19.00, Dům hudby, Plzeň

Ivan Klánský – klavír

Laureáti hudební ceny Plzeňský Orfeus a Plzeňský Orfeus junior v oboru klavír:

Zuzana Bouřilová, Eli Kalčeva, Jiří Pešek

a Jan Dolejš

večerem provází Markéta Čekanová

Domenico Zipoli

Fugato

Giovanni Battista Pescetti

Sonata c moll - Presto

Petr Eben

Žezuličko, kde jsi byla - variace na lidovou píseň

Jan Dolejš – klavír

Fryderyk Chopin

Balada č. 1 g moll op. 23

Zuzana Bouřilová - klavír

Sergej Prokofjev

Sonata č. 3 a moll

Jiří Pešek - klavír

Alexandr Skrjabin

Sonata č. 2, op. 19 gis moll

Eli Kalčeva - klavír

Přestávka

Robert Schumann

Arabeska op.18

Fryderyk Chopin

Nocturno c moll op.48 č.1

Balkarola Fis dur op.60

Andante spianato a Velká brilantní polonéza op.22

Ivan Klánský - klavír

Zdroj: Nadace 700 let města Plzně